

A kormány átvette a hatalmat

Osszehívták május negyedikére a parlament mindkét házát. Feltétlenül alkotmányosan akar kormányozni Iorga kabinetje. Titulescu a király kifejezett kívánságára egyelőre Bucarestben marad. Nem cserélik ki a prefektusokat. Camarasescu és Ghica herceg nem lépnek be a kormányba. Az alkotmányos kormányprogramot mind a két liberális frakció támogatja.

Álhir az új kormány lejvalorizációs terveiről

Bucurestiből jelentik: A belpolitikai élet zajlása az események szombaton bekövetkezett váratlan fordulata ellenére még a mai napon sem jutott a nyugodt kialakulás stádiumába. Iorga Miklós professzor váratlan kormányelnöki megbízatása nem tisztázta a zavaros helyzetet és nyugodtan megállapíthatjuk, hogy szombaton nem értek véget azok az izgalmak, amelyek közel három hete lázas mozgásban tartják az országot.

Iorga Miklósnak talán legelső miniszterelnöki teendője az volt, hogy a sajtó képviselői előtt nyilatkozott. Szép kifejezéseket halmozott, azonban a frázisok sokat mondanak. Iorga kijelentette, hogy „lojalitást várok a sajtótól, bár nem akarom jogait megcsorbítani”, viszont ugyanakkor mondotta ezeket is: „Iorga jó a válaszon, azonban a rosszat rosszal torlom meg.”

A külföldi újságírók előtt is nyilatkozott az új kormányelnök, abban az értelemben, hogy „nem vagyok híve a diktaturának, véleményem szerint erre nincs szükség. Ha szükség lesz rá, akkor az első leszek, aki mellette van.”

A parlamentről is nyilatkozott Iorga. Szerinte, a parlament két házát nem oszlatják föl, azok amúgy is öngyilkosok lesznek. Ő — a kormányelnök — nem ad eszközt az öngyilkossághoz, de ha a parlament úgy akarja, ám legyen. Vagyis: ha a parlament leszavazza az új kormányt, akkor a parlament öngyilkosságot követ el. A parlament ebben az esetben mehet.

A nemzeti-parasztpárt nem foglalt még állást sem pro sem kontra a kormánytámogatás kérdésében, azonban Manoilescu, aki részt vett az új kabinetben — azon a címen, hogy pártengedély nélkül vállalt tárcát — kizárták a pártból. Másrészt pedig Camarasescu, a kinek Iorga a belügyi tárcát kínálta föl, nyilván pártutasításra, megtagadta a kormányban való részvételt. Tiltat, akinek az új kormányban miniszterelnökségi államtitkárságot kínáltak föl, pártja, a nemzeti-parasztpárt eltiltotta az ajánlat elfogadásától.

Tehát a parlament nyilván öngyilkos lesz... Iorga minden esetre ki is próbálja ebbeli szándékait, — mint azt beavatottak tudni vélik — mert a miniszterelnök májusban rendkívüli ülészsakra akarja összehívni a törvényhozás két házát és ha a leszavazás megtörténik, — amit a többek között a Le Temps is biztosra vesz — abban az esetben feloszlatja a parlamentet.

Az új kormány programjáról tehát semmit sem lehet tudni. Iorga kijelentette, hogy „Nem vagyunk sem husz éves újak, sem nyolcvanéves aggastyánok, hogy programról beszéljünk. Ha szükséges lesz, minden pillanatban alkothatunk programot. Az előre elkészített program megöli az akciót.”

Egyébként a helyzet jelenleg az, hogy Ghica herceg szintén visszautasította a külügyi tárcát s így jelenleg ezt a tárcát is átvette Argetoianu, míg a belügyeket Iorga vezeti.

A belpolitikai helyzet legújabb eseményeiről szóló jelentésünket az alábbiakban adjuk:

Bucuresti-i munkatársunk megbízható helyről szerzett információi alapján közli, hogy a kormány nem tekinti legsürgősebb teendőjének a parlament feloszlatását, sőt május negyedikére össze is hívja a Házat. A kormány mindjárt számol is a parlament magatartásának eshetőségeivel. Ugyanis, ha a parlament bizalmatlanságot szavaz a kormánynak, a feloszlatást mégsem hajtják végre, hanem hosszabb szabadságra küldik mindkét Házat. A parlament együtt maradása szükséges a kormánynak, hogy megőrizhesse az alkotmányoszerű működését. A szabadságolás egészen őszig elhúzódhat, ez esetben a kormány három legkörmolyabb tagja: maga Iorga, azután Argetoianu és Manoilescu, akik ugyszólván a kabinet egyedüli régi politikus-tagjai megkezdik a választási kampányt, a kormánypárt megszer-

vezését, amely az egész nyarat igénybevevén.

Rendkívül sok függ még mindig a nemzeti-parasztpárt álláspontjától, amely mint ismeretes, Argetoianuval és Manoilescuval nem hajlandó együttműködni. A nemzeti-parasztpárt holnap délután foglalkozik a kérdéssel s vezető-bizottsági ülésen határozza el magatartását. Ez hírek szerint csak akkor lenne a kormányra nézve kedvező, ha több feltételét teljesítené. A fő kikötést elsősorban az képezi, hogy Argetoianu ne legyen belügyminiszter, továbbá a kormány hagyja meg a prefektusok egy bizonyos számát. A prefektusok és a kormányzó ügye nem is nyerhet addig elintéztést, ameddig a nemzeti-parasztpárt álláspontja véglegesen nem tisztázódik. Monteanu Rannic belügyi alminiszter ma táviratilag fordult az összes prefektusokhoz, akiket arra kért, hogy további intézkedésig maradjanak helyükön és lelkiismerettel vigyék hivataluk ügyeit.

A georgisták és Lupu „megfigyelőket” küldenek a kabinetbe

Ma megtörtént már a minisztériumok átvétele. Iorga átvette a miniszterelnökséget és a közoktatásügyi tárca vezetését. Valcovici közlekedésügyi miniszter is hivatalába lépett, Argetoianu megjelent a külügyminisztériumban. Az átadások alkalmával a felépő miniszterek valamennyien résztvettek. A legidősebb hivatalnokok elmondták a szabályos bucsubeszédet és egyszersmind köszöntötték az újonnan érkező minisztert. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Mihailescu István, a földművelésügyi minisztérium könyvelési osztályának igazgatóját pénzügyi államtitkárrá nevezték ki.

Iorga kormánya megerősítésének munkálataihoz igen diplomatikusan kezdett hozzá. Sorra látogatta az összes pártvezéreket, Maniut, Averescut, Luput, Bratianu Györgyöt és Ducát, akiket arra kért, hogy pártjaikkal ne gördítsenek akadályt kormánya munkája elé. Este olyan hírek keringtek a fővárosban, hogy Bratianu György és dr. Lupu pártjaikból megfigyelőket küldenek a kabinetbe.

Ma már befejezett tényé vált, hogy a nemzeti-parasztpárti Camarasescu nem fogadja el a felkínált belügyi tárcát. Ghica herceg pedig rádiogrammban közölte, hogy jelenleg Rómában sokkal fontosabb teendők várnak elintézésre, mintsem, hogy a külügyi tárcát elfogadná. Hangsúlyozta azonban, hogy amenny-

ben az uralkodó és Iorga kívánják, úgy hazatér és átveszi a reábizott tárca vezetését. Titulescu a király kívánságára egyelőre Bucarestben marad és figyeli a fejleményeket. Tegnap ebédén volt az uralkodónál, majd hosszasan kihallgatáson jelent meg.

Hivatalosan cáfolja Iorga miniszterelnök a pénzügy-politikájáról terjesztett riasztó híreket

A mai nap már meghozta az első kormány-dementit is. Iorga uralomra jutása még alig tekintett huszonnégy óras multra vissza, amikor pénzügyi politikájára vonatkozólag máris a legriasztóbb hírek keltek szárnyra, igen körültekintő politikára vall, hogy a kormány az ország pénzügyi nyugalma elsőrendű fontosságúnak tekinti, mert a cáfolat ma már meg is jelent. A kormány felhivatalosát, a Rador távirati irodát ugyanis annak a közlésére kérték fel, hogy azok a hírek, amelyek a lejvalorizálásáról és új bankjegyek kibocsátásáról tudnak, nem felelnek meg a valóságnak. A kormány a lej stabilizációjának legszigorúbb tiszteletbentartásával és az erre vonatkozó, régebbi pénzügyi törvények érintetlenségével kívánja folytatni a pénzügyi politikáját.

Estére a Iorga-kormány helyzete a pártok közötti viszonyt tekintve is jelentékenyen megerősödött. Iorga ugyanis a pártvezéreknél tett látogatása után a politikusokhoz levelet küldött és a tartalma hasonló volt a személyes megbeszélések alkalmával kifejtett kérelemhez. A liberálist párt s Bratianu György frakciója még az este írásban meg is adták pártjuk nevében a választ. Duca kommunikéje főbb vonalaiban a következőképpen hangzik:

„Amíg Iorga Miklós kormányának ténykedése abban összpontosul, hogy a válság nehézségein átvezesse az országot és szükségdiktálta ténykedéseit az alkotmány, ke-

retein belül hajtja végre, úgy a liberálist párt a kormánynak semmiféle nehézségeket nem okoz.”

Hasonló hangnemben válaszolt Bratianu György is:

„Ha Iorga Miklós és a kormány arra fog törekedni, hogy az ország tekintélyét emelje és a lezüllött közérkölcöket helyrebillentse, úgy a Bratianu György-frakció nemcsak, hogy akarályokat nem gördít a kormány működése elé, de hajlandó egyenesen a támogatásra is.”

Mindkét kommuniké természetesen nagy feltűnést keltett a fővárosban.

GOLDIS LASZLO a belpolitikai események jelentőségéről nyilatkozik az Aradi Közlöny olvasói számára

Mindazonáltal a belpolitikai élet szombat esti fordulata, a Iorga-kormány kinevezése nemcsak az ország közvéleményét frappírozta, de meglepte a politikai pártok szalonjait is. Ez a tény adott aktualitást annak, hogy a jelenleg Aradon tartózkodó politikai vezetőegységhez kérdést intézzon az Aradi Közlöny: mi a véleményük a helyzet illeténi kialakulásáról, az ezt követő kombinációkról és hogyan látják az eljövendő események perspektíváit? A nemzeti-parasztpárt kimagasló aradi vezérégyénisége, Pop C. István kamarai elnök már napokkal ezelőtt Bucurestibe utazott, ahonnan Maniu Gyula képviselőjében és megbízására Kolozsvárra ment, hogy részt vegyen Valda Sándor leányának esküvőjén: onnan azonban

a nemzeti-parasztpárt vezérőbizottságának tárgyalásai ujra a fővárosba szőlították vissza. A nemzeti liberálistpárt aradi tagozatának elnöke: Marcus Mihály dr. volt prefektust ugyancsak Bucurestibe szőlították az események, ahonnan mindezeideig nem tért még vissza. Ezzel szemben súlyos betegsége, — a melyről több ízben is hirt adtunk olvasóinknak — aradi otthonához kötötte a lázas napokban is Goldis László volt minisztert, aki azonban már csöndes lábadozása közben sem mulasztotta el az eseményeket figyelemmel kísérni és lekötelő szíveséggel állott az Aradi Közlöny munkatársának rendelkezésére, midőn otthonában fölkereste.

Alapos okok közrejátszása folytán került Iorga a kormányra

— Van-e tudomása róla a kegyelmes urnak, — kérdeztük — hogy egyes politikai körökben a Iorga-kormányt csupán csak átmeneti kabinetnek tartják, azon az alapon hogy a nagy tudású professzor, mint a király egyik nevelője az egész kabinettel csupán átmenetileg vette át a hatalmat, hogy azt Őfelsége másik nevelőjének, Averescu marsallnak adhassa át, ha ennek ideje eikövetkezik? Bár túlságosan romantikusnak tetszik ez a politikai verzió, de számosan vannak, akik indokolni is tudják éppen az uralkodónak a katonai vezető-egység iránti szimpátiájával...

Goldis László mosolyogva reflektált a legíríssebb politikai pletykára:

— A politikában — mondotta — nem a romantikus elképzelések szoktak megvalósulni, hanem ellenkezőleg: a megfontolt indokok alapján létrejött elhatározások. Ilyen alapos

Senki sem „übermensch“

— Titulescunak a helyzetét — mondotta további kérdésünkre Goldis László — korántsem látom olyan tragikusnak, ahogyan egyes politikai frakciók a sajtóban beállítani igyekeznek. Igaz, hogy nem sikerült megoldania a válságot, de ez nem politikai fiaskóját jelenti, hanem csupán annyit, hogy nem ismerte a belpolitikai harcok erőviszonyait. Mindnyájan tudjuk, hogy az emberek nem tökéletesek. Lehet valaki híres festő, nagy költő, aki abszolút nem ért eközben például a cipőcsináláshoz. Aki Titulescut ezmesternek, „übermenschnek“ hitte, csalódott, mert hiszen maga Nietzsche, aki az „übermensch“ elméleti tökéletességre törekedett, beleőrült ebbe a lehetetlenségbe. Titulescunak nagy diplomáciai eredményei az egész ország dicsőségére és az egész nemzet egységes haláljára szolgáltak rá, ezen az általános elismerésen pedig nem ronthat a belpolitikai kudarc. Én magam már azon csodálkoztam, hogy elfogadta a megbízatását: erről különben levelet is írtam még idejövetele előtt az egyik bucuresti-i neves politikusnak, — akit nem óhajtok megnevezni most — és ebben a levélben könnyű volt megjósolnom, hogy miért nem fog sikerülni kabinetjének megalakítása. A helyzetismeret nélkül nem lehet feladatokat megoldani és a politikusnak gyakran ugyanúgy kell eljárnia, mint a hadvezérnek. De győzhet-e az a hadvezér, aki nem ismeri eléggé az ellenséges erődítéseket és hadállásokat? Mindazonáltal nem tartom valószínűnek, hogy ez a belpolitikai kudarc gátlólag éreztethetné hatását Titulescu további diplomáciai érvényesülésében.

Mit várhatnak Iorgától a kisebbségek?

— Az új kormányelnök közismerten a legdemokratikusabb gondolkodója az ország vezető egyéniségeinek — folytatta Goldis érdekes nyilatkozatát. — Megvagyok róla győződve tehát, hogy Iorga a kisebbségekkel szemben is elmegy addig az engedményekben, ameddig az ország és az uralkodó nemzet létérdekei megengedik. Közismert gondolkodásá-

indokok folytán létrejött elhatározás szülöttjének tartom a Iorga-kabinet megalakulását is, nemcsak azért, mert a jelenlegi kormányelnök egyike volt tényleg Őfelsége nevelőjének, hanem elsősorban azért, mert Iorga országosan becsült tekintélyét alkalmasnak találta erre a tisztségre. Mindenféle más körülménytől függetlenül a jelenlegi miniszterelnök személye az ország minden osztálya és minden műveit egyénisége előtt a legnagyobb tisztelet piedesztálján áll s így valóban őt lehet tartanunk annak a tekintélynek, amely az országot abból a káoszából, amelybe az utóbbi két esztendő sodorta, kivezetheti. Sajnos, a döntő események idején nem tartózkodhattam Bucurestiben, de ahogyan Őfelsége egyéniségét volt szerencsém már előbb megismerni, meg vagyok róla győződve, hogy Iorga Miklós meghívását csakis megfontolt elhatározások és indokok eredményezhették.

mondja Goldis Titulescuról

nak a Valeni-i de Munte-ban létesített szabadegyetem is kifejezője, ahol nemcsak kisebbségi hallgatói, hanem kisebbségi professzor-előadók is évről-évre erősítik a kulturális közeledésnek általa már évekkal ezelőtt lefektetett alapjait. Mindazonáltal nem lenne ellentmondás ezzel az a lehetőség sem, ha Iorga nem statulum utján rendezné a kisebbségek ügyét. Mert hiszen a nemzetiségek követeléseit szerintem sokkal inkább ki lehet elégíteni a meglévő törvények tág keretei, mint egy esetleges kisebbségi törvény megszorító paragrafusainak korlátai között.

— Azt azonban szerencsétlen tervnek tartom, hogy Iorga a jelenlegi parlamenttel kísérli meg a belpolitikai helyzet rendezését és azt hiszem, hogy ezért a tévedéséért, amelyet az ő rendkívüli hiszékenysége szült, nagy árat kell majd megfizetnie. Ugyanilyen jóhiszeműségek hiúsították meg Titulescu törekvéseit is. Félek tőle, hogy amikor a jelenlegi parlament feloszlásának szükségességére eszmél, addig is nagyobb árat fog megfizetni, mint hogyha idején fölslátta volna.

Fegyverrel akart feleséget szerezni

A csendőrségre menekült kérője elől Vitéz Király Veronika

Budapestről jelentik: Különös eset játszódott le vasárnap éjjel Császártöltési kisközségben. Porcsalmi István 26 éves gazdálkodó már régebben udvarolt a község egyik szép leányának. Vitéz Király Veronikának. Véül is látván, hogy a sok udvarlással nem sokra megy, elhatározta, hogy fegyveres erővel kényszeríteni fogja a leányt, hogy a felesége legyen.

Az elmúlt éjjel egy flobert-pisztolyt és egy Werndl-féle fegyvert vett magához és azzal

MOLDOVAN SILVIUS dr.: Így kívánta az ország presztízse

Goldis László érdekes nyilatkozata után felkerestük az ugyancsak Aradon tartózkodó Moldovan Silvius dr. volt arad megyei averescanus prefektust, aki a jelenlegi politikai helyzet konstellációjáról az alábbiakban nyilatkozott az Aradi Közlöny olvasóközönsége számára:

— Iorga professzort, Argetoianut, Garofidét és Manoilescut ismerem a jelenlegi kormány tagjai közül. Iorga Miklós dr. rendkívüli képességekkel rendelkező tudós. Romániának nagy szolgálatokat tett és fog tenni — de nem politikus. Nem hiszem azt, hogy olyan szolgálatot tehetne az országnak, amilyenre most szükség van.

— En úgy látom, hogy Őfelsége azért bizta rá a kormányt és annak megalakítását, mert így akarta az ország presztízst bent és kint is megfelelő nivóra emelni. A király az országot és annak jövőjét tartotta szem előtt. Hogy aztán ezzel a parlamenttel kormányozhat-e Iorga, az nagy kérdés. Szerény véleményem, hogy ez a lehetőség ki van zárva. Mert ilyen helyzetben a kormány a nemzeti-parasztpárt kezében van és így ez akkor dezavualhatja Iorgát és kormányát, amikor neki jölesik. És akkor dezavualás esetén a parlament feloszlására kerül a sor.

Közeli az újabb megegyezés

— Az a benyomásom, hogy választás esetén Averescu marsall, Bratianu György és dr. Lupu között megegyezés jön létre és a három párt közös listával fogja fölvenni a küzdelmet. Maniu és Duca nem mehetnek együtt közös listán a választásba. Mert ha nem is a két vezér között, de a két párt között áthidalhatatlanok az ellentétek.

— Titulescut zseniális európeának tartom és mint diplomata, Romániának kétségtelemül nagy szolgálatokat tett. De miután hosszú ideig távol volt az országtól, nem ismeri az ország lényeges belső ügyeit. Ennek tudható be az a belső hiba, amit a krízis alatt ismételtelen elkövetett. Meglepető volt többek között, hogy az általa megalapított kormány tagjaira vonatkozólag előbb kérte ki Maniu véleményét és csak azután mutatta be a listát — mintegy Maniu által cenzuráltan — a királynak.

— Averescu marsall a király rendelkezésére bocsájtotta pártját, de nem akarta befolyásolni meghitt embereit. Félre állott, mikor a közös tárgyalás megkezdődött. És a melléktérben várta meg az eredményt. Averescu marsall ezzel is bebizonyította, hogy annyira bizott meghitt embereiben, hogy személyes jelenlétét a tárgyalás folyamata alatt sem tartotta szükségesnek...

Mit ír a külföldi sajtó?

A külföldi sajtó élénken kommentálja a romániai eseményeket és az angol sajtó nagy meglegedettségnek ad kifejezést Iorga uralomrajutásával kapcsolatosan. A Petit Parisien már bizonyos aggodalmának ad kifejezést. Szerinte Iorgának nincs meg a szükséges nemzetközi tekintélye, mint amivel például Titulescu rendelkezik. A lap még odáig megy a következtetésekkel, hogy Iorga uralmát rövidéletűnek tartja, akit csak Presan tábornok válthat fel.

Alfonz király Párisból Londonba utazott

A trónvesztett király a fiát egy angol tengerészeti akadémián kívánja elhelyezni — Teljes a zürzavar Tangerben — Moszkva akcióba lépett

A köztársaságiak a munkanélkülieknek juttatják az elűzött király civilistáját

Madridi jelentések szerint, az új spanyol kormányt legújában Belgium, Lengyelország, Norvégia, Brazília, Columbia és Kanada ismerték el. A spanyol köztársasági kormány tegnap esti minisztertanácsán elhatározta, hogy a királyi civilistát, mely évente kilenc millió pezétát tett ki, az andaluziai munkanélküli munkások felszervezésére fordítja. A különböző királyi parkokat nyilvános kertekké alakítják át, ugyszintén a király vidéki birtokain gyermeknyaralótelepeket létesítenek.

Londonból jelentik: Alfonz spanyol király párisi tartózkodását megszakította és Miranda herceg főudvarmester kíséretében Londonba utazott. A Matin jelentése szerint, a spanyol királyi család viszont Fontainebleaube költözik és egyelőre ott telepedik le. Legújában érkezett jelentések szerint, Alfonz király hat napig marad az angol fővárosban, ahol harmadik fiának, Juan infánsnak, az angol hadi-iskolában való kiképzését akarja kieszközölni. Állítólag birtokot is vásárolt a Wright-szigeten.

Londonba érkezett jelentések szerint, Tangerben súlyos zavargások vannak, mert a terület egy részét a köztársaságiak maguknak elakarják hódítani. Gibraltárból csapatok indultak a veszélyeztetett helyre a rend helyreállítása érdekében. Cartagenából érkezett jelentések szerint, a spanyol köztársasági kormány a zürzavar miatt pánikszzerűen menekülő töke kivonulását nem tudja megakadályozni.

A varsói lapok híradása szerint, a Varsón keresztülutazó és Moszkvából jövő vonatokon rendkívül sok kommunista hivatalnok utazik Lengyelországon keresztül Spanyolországba.

Ezeknek a kommunista ügynököknek az a feladatuk, hogy Spanyolországban felhasználva a kedvező alkalmat, ragadják magukhoz a hatalmat és kiáltják ki a tanácsköztársaságot.

Az éjjeli órákban érkezett jelentések szerint, a helyzet ezidő szerint Tanger és a spanyol Marokkóban a legsúlyosabb, ahol a rifkabilok minden alkalmas pillanatot megragadnak a rend felborítására. Különösen súlyos a helyzet Tanger környékén, ahol minduntalan zavargások vannak és a hangulat annyira feszült, hogy annak erőteljes kirobbanása minden pillanatban várható. A Gibraltárban húzódó Tanger területén, mely angol-francia és spanyol fennhatóság alatt áll, — mint azt újában jelentik — spanyol részről erős kísérletek folynak, hogy e területeket teljesen spanyol fennhatóság alá kerítsék. Ez a kísérlet főleg angol részről találkozik heves ellenállással. A helységekből az angolok elmenekülnek. A rend fenntartása végett két zászlóalj fegyverben áll. A Gibraltár előtt horgonyzó két torpedóromboló utasítást kapott azonnali elindulásra. Minden valószínűség szerint Tangerbe vezénylik őket.

Kürtent a gyermekkori gyilkosságaival próbálja menteni a hivatalos védelem

A düsseldorfi rém hozzátartozóinak kihallgatásával fejezték be a bizonyítási eljárást — Nem sikerült megállapítani, beteg vagy egészséges-e a kéjgyilkos lelki-élete?

Düsseldorf-ból jelentik: A Kürtten-perben ma az utolsó tanukat hallgatták ki. A bíróság a tanuvallomásokkal nem érte el tulajdonképpeni célját, minthogy ezek nem világították meg az erkölcsi gatlások kérdését. Nem tisztázódott ugyanis, hogy hiányzik-e az erkölcsi gatlás Kürttennél vagy nem? A vád elsősorban hivatkozik, hogy Kürtten feleségével szemben normálisan viselkedett, ami rendkívül súlyosbító körülmény és arra vall, hogy tudott szenvedélyein uralkodni. A védelem különösen arra a tényre támaszkodik, hogy Kürtten gyermekkorában két büncselekményt követett el.

Szinte példátlanul áll az igazságszolgáltatás történelmében, hogy a védelem két gyilkosság felszínrehozásával igyekszik mentőkörülményt szolgáltatni.

Ma 50 tanút hallgatták ki, akik azonban nem a büncselekményre, hanem a vádlott egyéniségére vonatkozólag vallottak. Elsőnek Haertel vizsgálóbíró vall, aki szerint a vádlott testileg egészséges, szellemileg beszámítható ember és aki előtte beismerte, hogy lelki problémákról Lombroso műveiben olvasott, sőt beismerte az előre megfontolt szándékot is.

Ezután több leányt hallgatott ki a bíróság, akik Kürtten szadista hajlamairól tettek vallomást. A főügyész zárt tárgyalást indítványozott, amit a bíróság elrendelt, de az újságírók bejuthattak.

Ezután a vádlott testvéreit: Kürtten Jánost,

Andrást és Johannát hallgatták ki, akik azonban megtagadták a vallomástételt. Kürtten Vilmos lényegtelen vallomása után a vádlott 75 éves apja volt a következő tanu. Botra támaszkodva jelenik meg. A vádlott egykedvűen nézi, majd az elnök eltávolítja Kürttent a teremből. Az öreg Kürtten elmondja, hogy sem az ő, sem felesége családjában sohasem fordult elő elmebeteg. Felesége mindig védte Péter fiát, akit ő viszont kénytelen volt sokszor megfenyíteni.

Kürtent visszavezetik a terembe, majd az elnök közli vele atyja vallomását. A vádlott kijelenti, hogy mindennek dacára fenntartja előbbi kijelentését. A mai tárgyaláson még Kürtten gyújtogatási hüllama került szóba, majd a tárgyalást holnapra halasztották.

Jégcsapokba kapaszkodva lebegett két turista egy éjszakán keresztül a hegyszakadék felett

Borzalmas kaland a tiroli hegyekben. Felváltva énekeltek, hogy el ne aludjanak

Bécsből jelentik: A tiroli hegyekben két turista borzalmas kalandon esett keresztül. Kirándulás közben a hegyek között rettenetes hóvihár lepte meg őket, amelyben eltevedve, egy jégborította sziklahasadékba zuhantak. Egész éjjel át a jégcsapokba kapaszkodva tartották fenn magukat és hogy a ki-

KILÉNYI EDWARD

világhírű zongoraművész

hangversenye a Kulturpalotában

április 23-án este 9 órakor.

Jegyek: BLOCH papirkereskedésében.

Aradi urileány tragikus öngyilkossága Budapesten

Szombat reggeltől hétfő reggelig némán birkózott a halállal az öngyilkos Bajnok Erzsébet — Reménytelen a szerencsétlen aradi urileány állapota

Budapestről jelentik: Aradi vonatkozási tragédiáról ad hirt a távirat, amely arról számol be, hogy a Szinyci-Merse Pál-ucca huszonhét szám alatt egy állataltan tisztviselő *Bajnok Erzsébet nagy lelkierőre valló körülmények között követett el öngyilkosságot.* A huszonhét éves urileány egyik ugyancsak állás nélküli tisztviselő társával lakott együtt egy kis albérteti butorozott szobában. Szombaton, lakótársnője rokonai meglátogatására távozott, így tudta, hogy hétfőig nem is kerül vissza a közös szobába. *Bajnok Erzsébet szombaton reggel, társnője távozása után hirtelen vett be, hogy magát elpusztítsa.*

Mindezt meg nem állapítható okok miatt a roncsoló ital nem bizonyult elégségesnek, hogy megváltsa szenvedéseitől az elkeseredett tisztviselőnt. *Irtózatosszerű szenvedéseket állott ki, mivel a veszedelmes mérgező belsejének szervezetét teljesen összeroncsolta: mindazonáltal a kis hónapos szobában lezajló tragédiáról még a legközelebbi szomszédok sem szerettek tudomást, miután Bajnok Erzsébet hangtalanul birkózott az élettel, amely nem akarta átengedni szervezetét az óhajtott halál számára. Ez a megdöbbentő haláltusa hétfő reggelig tartott, amidőn is az ugyancsak állás nélküli lakótársnő visszaérkezett és felfedezte az öngyilkosságot. Intézkedésére Bajnok Erzsébetet azonnal a Rókus-kórházba szállították, azonban kevés remény van arra, hogy megmentsék az élet számára.*

A fiatal urileányra sokan emlékeznek Aradon, ahol felnőtt. Néhány évvel ezelőtt vesztette el édesapját, aki *aradmegyei birtokos volt.* Atyja halála után Budapestre ment, ahol nehezen szerzett állását csakhamar elveszítette és két éven keresztül a legnagyobb viszonyosságok közepette tengődött és vívta harcát az élettel. Az egykor jobb napokat látott urileány egy gyertyagyárban kapott munkásnői állást, majd amidőn leépítették, mint takarítónő igyekezett megkeresni kenyerét. Végül is feladta a reménytelen küzdelmet.

Égésből jelentik: A tiroli hegyekben két turista borzalmas kalandon esett keresztül. Kirándulás közben a hegyek között rettenetes hóvihár lepte meg őket, amelyben eltevedve, egy jégborította sziklahasadékba zuhantak. Egész éjjel át a jégcsapokba kapaszkodva tartották fenn magukat és hogy a ki-

merültségtől, meg a hidegtől el ne ernyedjenek, egész éjszaka felváltva énekeltek.

A két szerencsétlenül járt kirándulót rettenetes helyzetükből végre is egy másik kiránduló mentette meg, aki másnap reggel fedezte fel őket, mivel messziről meghallotta kétségbeesett éneklésüket. Azonnal a legközelebbi faluba rohant, ahonnan csakhamar jól szervezett expedíció szállott ki a szerencsétlenség színhelyére. A mentőexpedíció vezetője kötélen ereszkedett le a kritikus szakadékig, ahol az olvadozó jégcsapokról egyenként, derekukon átfogva, vitte fel a meggémbereedett turistákat, akiket még a helyszínén radikális ápolás alá vettek, amennyiben hóval dörzsölték életre őket.

Olecsó nap a SIMAY-fürdőben!

Minden héten **pénteken**, úgy nőknek, mint férfiaknak **minden fürdő** (gőz-, kád-, vizgyógy) **csak 80 lej**,
II. osztályu kádfürdő **mindennap 30.- Lej.**

Sulyos vádak egy aradi magán-tisztviselő ellen

A jugoszláv igazságügyminisztérium átiratára indult meg ellene az eljárás és ma őrizetbe helyezték

Már néhány hete annak, hogy bizalmas átirat érkezett az igazságügyminisztériumtól Vulpe Constantin vezetőügyészhez, amely a belgrádi igazságügyminisztérium megkeresésére. Tesits Demeter aradi magántisztviselő őrizetbevételét kéri. Tesits az impérium átvétele után Jugoszláviában telepedett le, előbb, mint járásbíró, majd mint közigazgatási tisztviselő. A szabadkai ügyészség eljárást indított Tesits Demeter ellen okirathamisítás büntetőjára. A szabadkai ügyészség vizsgálata holtpontra jutott, miután megfelelő bizonyítékot nem lehetett beszerezni. Közben Tesits Demeter kilépett az állami szolgálatból, Aradra jött és a múlt évben a Textilgyár szolgálatába lépett. A jugoszláv ügyészség a vele egy hivatalban dolgozó alantas tisztviselőket vont felelősségre, miután az összes bizonyítékok ezek ellen szóltak. Most azonban a két alantas tisztviselő megszökött az országból és a fokozatos felelősségi elv alapján Tesits Demeter ellen indult meg az eljárás.

Vulpe Constantin vezetőügyész szombaton délelőtt maga elé idézte Tesits Demetert, akit hosszasan kihallgatott, majd az ügy vonatkozó aktáit letartóztatási indítvánnyal áttette Ludosa n vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró ma délelőtt maga elé idézte Tesits Demetert és részletesen kihallgatta. A sulyosan megvádolt tisztviselő azzal védekezett, hogy a jugoszláv hatóságok 1922-ben indították meg ellene az eljárást, amelynek során az képezte a vád tárgyát, hogy közigazgatási tisztviselői minőségében több hamis adatokat tartalmazó okiratokra. A vizsgálóbíró Tesits Demeter letartóztatása mellett döntött. Tesits Demeter a vizsgálóbírói határozatot nyomban megfélembizte az aradi törvényszékhez. Popescu törvényszéki szekcióelnök a déli órákban áttanulmányozta az ügyre vonatkozó iratokat és délután úgy határozott, hogy Tesits Demetert szabadlábra helyezi.

Színház — Irodalom — Művészet

Darvas Ernő növendékeinek előadása az aradi színházban

A „Fruska” nagysikerű előadása.

Vasárnap este Connors vigiátékát, a Fruskát adták elő az aradi színházban. Ennek az ötletes, gördülékeny amerikai darabnak a keretében mutatja be Darvas Ernő hónapok komoly munkájának eredményét, amit tanítványaival sikerült elérnie. Pital, hajlítható anyag állott Darvas rendelkezésére, aki a rutinizott színész átérzésével, a tanító szerető gondosságával és hozzáértésével hozta felszínre képességük legjavát. Folyamatosan, megállás nélkül pergett az előadás, mindenki a helyén volt és kitűnően tudta a szerepét. Erdemes volt Darvasnak velük foglalkozni, de különösen a meglehangu, babaarcu és ragyogó szemű Fruskával: Bánkúthy Kornéliával. Az aranyos kedélyű, jószívű, dacos, csacsogó száju kis Hamupipóke szerepében jólesően üde, őszinte és természetes jelenség. Tagadhatatlanul tehetséges, nemkülönben partnere, a biztos fellépésű, rokonszenves és jó megjelenésű Aradi György, aki Tony Anderson minden szavával tiszta hangot ütött meg és lelkes, ambiciózus játéka meglepő színészi készségről tanuskodott.

És a többiek? Ponyódy Erzsébetnek is jól pergett a nyelve. Ő játszotta Harringtonét. Váras helyi Lydia Gracet alakította ügyesen, Karácsonyi Miklós, Jancsó Jolán és Makróczy Levente is dicséretet érdemelnek közreműködésükért. Darvas Ernő volt a lelke az egész előadásnak. Mint színész Harringtonból formált nagyszerű alakítást, egyre simított, kiegészítette. A közönség őszinte tapsal honorálta Darvas Ernőnek és tanítványainak, valamint a közreműködő színészeknek játékát.

Az aradi színházi zenészek a hadügyminisztertől kéri, hogy a katonazenekar ne játszon a színházban

Beadvány az aradi törvényszékhez — Közel 300 ezer lejt követelnek Szendrey igazgatótól

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról, hogy az aradi magyar színház zenészei egész meglepetésszerűen elhagyták az orchestert, sztrájkba léptek, miután Szendrey Mihály szinigazgató nem fizette ki heti járandóságukat. A szinigazgató a zenészek lépését azzal ellensúlyozta, hogy megállapodott az aradi házi zenei zenekarával, amely azóta már helyet is foglalt az orchesterben és így zavartalanul folynak tovább az előadások. A színházi zenészek nem nyugodtak meg az elintőzésnek ilyen formájában, hanem kollektív pert indítottak Szendrey Mihály szinigazgató ellen, amennyiben az idei szezonban elmaradt és három évre visszamenőlegesen ki nem fizetett járandóságuk fejében több, mint 300.000 lejt követelnek a szinigazgatótól.

Az aradi színházi zenészek beadványa ma érkezett meg a törvényszék főljástrom irodájába. A beadvány hivatkozik arra, hogy a sziniszazon megnyitásokor Szendrey Mihály

szinigazgatóval nem kötöttek kollektív megállapodást, hanem uzusszerűen minden előadásért 150 lejt fizetett Szendrey Mihály zenészenként. Amennyiben egy napon három előadást tartott a társulat, úgy a harmadik előadásra csak 75 lejt kapnak. A színházi zenészek a keresetben tagadják, hogy sztrájkba léptek volna, miután kollektív elintőzésről csak ott lehet szó, ahol kollektív megállapodás is van. A beadvány három évre visszamenőlegesen 184.747 lejt, különböző pótdíjak címén 38.436 lejt és az idei szezonban elmaradt járandóság címén 76.872 lejt követelnek.

A keresetnélkül adó színházi zenészek újabb lépésre határozták el magukat, amennyiben távirati úton a hadügyminiszterhez fordultak és arra kérték, hogy a sulyos gazdasági helyzetre való tekintettel hasson oda, hogy az aradi színházi zenekarban katonazenészek ne játszanak, miután az aradi zenészeknek kilencven százaléka minden állás és kereset nélkül áll.

A zenészek szindikátusa megalakult Aradon. A Zenészek Országos Szindikátusának megalakult az aradi tagozata is. A szindikátus magába akarja egyesíteni a zeneművészeket, a jazz-, szimfónikus és cigányzenészeket. Lipovan János, az aradi tagokat elnöke, tervbe vette, hogy a munkaadókat rá fogja bírni, hogy ezután csak a szindikátusi tagokat akceptálják.

N
E
G
Y

ÖRDÖG

A budapesti színházak heti műsora, Vígyszínház. Kedd, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap este: Jim és Jill. Szerda, vasárnap délután: Feketeszárú cseresznye. — Magyar Színház. Kedd: Viharos nászéjszaka. Szerda: Das rote Tuch (Hans Moser vendégjátéka.) Csütörtök: Der Igel (Hans Moser vendégjátéka.) Péntek: A „Tul a rácson”, „Amit az asszonyok akarnak” nyilvános főpróbája. Szombat: Tul a rácson, Amit az asszonyok akarnak (előszőr.) Vasárnap délután: Rádbizom a feleségem, este: Tul a rácson, Amit az asszonyok akarnak. — Király Színház. Kedd, szerda, csütörtök: Nincs előadás. Péntek: A falusi kislány Pesten (előszőr.) Szombat, vasárnap este: A falusi kislány Pesten. Vasárnap délután: Mesék az írógepről (Vízszel előadás.) — Városi Színház. Kedd: Fehér orchideák. Szerda: Tosca (bérletsszűnet.) Csütörtök: Lili. Péntek: Az Ur keze (előszőr.) Szombat, vasárnap este: Az Ur keze. Vasárnap délután: Fehér orchideák. Hétfő: Az álarcsból (A. bérlet.) — Belvárosi Színház. Szerda, szombat, vasárnap délután: A törvény nevében. Kedd, csütörtök, péntek, vasárnap este: Aranyóra. Hétfő: A törvény nevében. — Fővárosi Operettszínház. Kedd: A harapós férfi. Szerda: Nincs előadás. Csütörtök: Prometheus (a Budapesti Színész Szövetség előadása.) Péntek: „A három” nyilvános főpróbája. Szombat: A három (előszőr.) Vasárnap délután: A harapós férfi, este: A három. — Új Színház. Szerda, péntek, vasárnap este: Zsákutca. Kedd, csütörtök, szombat: A császár katonái. — Andrássy uti Színház. Egész héten minden este: Bajor Gizi, Combarzogl Ella, Vaszary, Ráday, Bársony—Dabukát, Békefi, Radó, Tihmér, Margalena, stb. (Kezdete 9 órakor. Vasárnap 4 és 9 órakor.) — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este: Dela Lipinskaia, Salamon, Rajna, Herendi, Boross, Bombajzlet, stb. (Kezdete 9 órakor, Vasárnap 4 és 9-kor.) — Bethlen téri Színház. Egész héten minden este: Kabaréműsor, Vigjáték, operett, tréfák. (Kezdete 6 és 9 órakor.) — Royal Orleum. Egész héten minden este: Varieté-műsor. (Kezdete fél 5 és fél 9 órakor.) — Steinhart Színház. Egész héten minden este: Új apríli műsor, Week-end a Tátrában, Holnap ugyanis meghalok, Bohózatok,

KATASZTRÓFÁK A SZERELMI ÉLETBEN

456 oldalon 240 lei Sándor Ferenc-nél.

* Műsoros délután a Minorita Kulturházban. Vasárnap délután, a Minorita Kulturház nagytermében, az aradi urileányok Mária Kongregációjának sajtóosztálya tombolával egybekötött műsoros délutánt rendezett. A műsor első száma Wieniawsky „Legendá”-ja volt, amelyet a tehetséges Baranyi Bella szép sikerrel adott elő. Gérich Ilona zongorakíséréte mellett. Majd Czédly Irén felolvasása következett a „Sajtó és szellemi igényeink” címen. Johann Fiala: Magyar Fantáziáját Palágyi Adrienne játszotta el zongorán, utána Kovács Margit szavalatával szórakoztatta a közönséget. A műsor kiemelkedő pontja dr. Wild Endre előadása volt, a modern sajtó feladatáról. Wild dr. előadását a tombolatárgyak kiosztása követte. Egész seereg értékes tárgyat, virágokat, könyveket osztottak ki a nyertesek között, majd a Mária Kongregáció nyaraltatási sorsjegyeinek kihuzása következett. Nyolc számot húztak ki, a nyertesek: hat szerencsés leány fog a kongregáció költségén és kető a püspök: Pacha Agoston dr. költségén, június 1—10-ig, a legkellemesebb fürdőhelyek egyikén: Menyháza nyaralni. A jelenlévő nyertesek boldogan és a szépszámu közönség egy kellemesen eltöltött délután emlékeivel távozott a Kulturházból.

* Új könyvek. Kéme, hajósok és kalandorok világa és szerelmei. A nemrég elhunyt Blasco Ibanez a világ egyik legnépszerűbb írója, aki művészetében egyesíti a fantázia gazdagságát és az emberlátás mélységét. A „Meghódított tenger” leleplezi az olvasó előtt Ibanez nagy titkát: mindig érdekes leírásai szinesek, újak és eredetiek. A nagy író ebben a műben a tenger munkásainak és kalandorainak életét írja le, egy megrázó szerelmi regény keretében. A mű az „Atheneum Olcsó könyvtára”-nak sorozatában jelent meg, rendkívül olcsó, 68 lej árban, 300 oldalon. A könyvet Lepage, Kolozsvár, árusítja, aki az összeg bélyegben való beküldése után azt franko küldi. — „Therese Raquin” Zola legszebb regénye. A regényben egy női lélek szenvedéseit írja meg a szerző, melyben benne van az élet minden realitása. A regény mindvégig szép és érdekes. Az örökbecsű Zola-regény az „Atheneum Olcsó Könyveinek” sorozatában jelent meg, 284 oldalon, rendkívül olcsó, hatvannyolc lej árban, mely összeget, ha Lepage-nak Kolozsvárra beküldik, a regényt franco szállítja, az árszállítási jegyzékkel együtt.

* Az Új Idők mai számában az új Bónyi-regény egyik legmélyebb, legdrámaibb fordulatához ért el. Az értékes szépirodalmi részből még Surányi Miklós fősőségesen okos, Farkas Imre hangulatos, és Kelemen Viktor elmés elbeszélését emeljük ki. Szépégápolást, Keresztjeitvényt, hiánytalanul megtaláljuk. Herczeg Ferenc szépirodalmi képes hetilapjának kiadóhivatala, Budapest, VI. Andrássy-ut 16.; bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési ár negyedévre 260 lei

Dr. Nemess Zsigmond meghalt

Örök pihenőre tért az egykor híres régi aradi „jogásznegyves” legutolsó maradt tagja is... — Egy munkás élet gazdag pályafutása. Nemess Zsigmond dr. irodalmi hagyatéka: „A Stocsek-család”

Akit báróságra akart emelni egykor Tisza István gróf...

Negyvennyolc órai haláltusa után ma délután hat órakor örök pihenőre hunyta le szemét Aradváros társadalmának egyik régi kiváló egyénisége, az aradi neolog izr. hitközség volt elnöke, a régi jogásztársadalom kimagasló büszkesége. Hihetetlen akaraterejétől duzzadó sokoldalú élet indult az enyészetnek Nemess Zsigmond dr. elmulásával, aki az értelem minden vonatkozásában kvalitást tudott adni. A jogi pályán ugyanúgy, mint a politikaiban, a közintézmények létesítésében és a mindennapos élet terén.

Nemess Zsigmond dr. 1855. október húadikán Aradon született. A jogot a budapesti egyetemen végezte. 1885-ben avatták ügyvéddé. 1886-ban kezdte meg Aradon az ügyvédi gyakorlatot. Szegény szülők gyermeke volt. Édesapja tanító volt ugyancsak Aradon, és a nyelvoktatás terén tevékenykedett. Nemess Zsigmond dr. a saját erejéből küzdött magát arra a polcra, amely élete során város egész társadalmának önzetlen tisztelője és megbecsülését biztosította számára. Főnöki jogi praxissal indult közéleti karjára. Nagyszabású büntügyekben vállalt védtisztet és az egykori Magyarország határ belüli általános elismert jogi tudását csak önzetlen embert jellemző karaktere mul felül. Ugy Aradon, mint a megyében egész társadalmának önzetlen tisztelője és megbecsülését biztosította számára. Főnöki jogi praxissal indult közéleti karjára. Nagyszabású büntügyekben vállalt védtisztet és az egykori Magyarország határ belüli általános elismert jogi tudását csak önzetlen embert jellemző karaktere mul felül. Ugy Aradon, mint a megyében egész társadalmának önzetlen tisztelője és megbecsülését biztosította számára.

Francia és a német irodalomban csodálatos ítékozottsággal bírt. Társadalmi életünk minden kulturális és humanitárius intézményében vezető szerepet játszott. Sokáig választmányi tagja volt az ügyvédi kamarának. Aki a híres régi jogásznegyvesnek volt elszáktatlan tagja, amelyet a város egész jogásztudalma a legteljesebb tisztelettel vett körül. Lipót dr., Rosenbergek Miksa dr. és Mandl nos dr. elköltöztek az élők sorából. Nemess Zsigmond dr. vitalitása bírta a legtovább.

Politikai szereplésével mint a szabadelvű párt programjának híve, előkelő helyet biztosított magának. Tisza István gróf kedvenc embere volt. Legelőször 1899-ben Radnán lépett fel Veső Gyulával szemben, másodszer Facseten író Harkányi Jánossal szemben. 1903-ban időközi választáson a román nemzetiségű Facset község egyhangú lelkesedéssel választotta meg képviselőnek. Élt-halt kerületéért. Választói ugyanúgy tudták ezt, mint politikai vezére és mintaképe, Tisza István gróf, ahem egyszer polemizált az éles meglátású Nemess Zsigmond dr.-ral. Jellemző politikai karrierje, hogy Tisza István gróf pártmunkájára elismerésül a bárói és udvari tanácsosi állásot ajánlotta fel Nemess Zsigmond dr.-nak, aki azonban a magas kitüntetés elhárította magától.

A közéletgyéb utjain is első helyen járt Nemess Zsigmond dr. Az aradi zsidó hitközség élére 1903-ban mint alelnök került, majd huszonnégy esztendőn át az elnöki tisztséget töltötte be. Energetikus ügybuzgalommal és kitartással acéltta meg az aradi neolog izr. hitközség erejét a jótékony intézmények hosszú sorozata izódik Nemess Zsigmond dr. áldásos munkálkodásához. Aradi polgárainak bizalmából a törvényhatóságnak is tagja lett. Gyakran szólalt a közgyűléseken. Talpraesett és szónoki műveltségtől áthatott beszédel

mindenkor nagy feltűnést keltettek. Nagyborderejű ügyek iniciálója volt.

A sors különös szeszélye, hogy ez a sokoldalú, mozgalmas életű ember már évek hosszú sora óta teljes visszavonultságban volt kénytelen élni. Nyolc évvel ezelőtt idegbénelést kapott Nemess Zsigmond dr. és ezzel a defektussal kezdődött el ennek az értékes életnek hervadása. Nagy akaraterevét illeszkedett be a megváltozhatatlamba. A kulturát most is lelken melengette. Gyakran jött össze Aradon élő kortársaival és a magány unalmát értékes munkával üzte el magától. A 75 éves Nemess Zsigmond dr. regényt írt. Legalább ötszáz gépirásos oldalra terjed az a munka, amely egy értékes életkorra való visszaemlékezés. Címe: „A Stocsek-család”. A régi Arad minden vezető egyénisége szerepel ebben a regényben. Barátainak olvasott fel részleteket. Aki csak hallotta, a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik arról a szellemi frissességről, amelynek dokumentuma ez az irodalmi hagyatéka.

Az utóbbi hónapokban kopogtatott be elő-

Agyba-főbe vertek egy csendőrt

Botrányos rendezavarás a zovlenci vásáron — Ostrom alá vették a garázda legények a csendőrlaktanyát a garázda legények — Közelharc a csendőrlaktanya előtt

Resicáról jelentik: Botrányos verekedés játszódott le a pár nappal ezelőtt megtartott zovlenci vásáron. Egy több tagból álló társaság, amely meglehetősen illuminált állapotban volt, énekelve és őrjási zajt csapva vonult végig a község utcáin, majd a vásártérre mentek, ahol több járőrelőt inzultáltak. A rendre felügyelő csendőri járőr felszólította a legényeket, hogy oszoljanak szét, azonban a fiatal legények egyre kihívóbb magatartást tanúsítottak. A csendőrök közben bevonultak a csendőrségi laktanyába, a jókedvű legények azonban utánuk mentek és a laktanya előtt

szolgálatot feljesítő Bocuta Teodor, csendőrt közrefogták és ütlegelni kezdték.

A csendőr kiáltására nagy tömeg gyűlt a verekedők köré, azonban nem sikerült megfékezni őket. Közben a laktanyában is észrevették a szorongatott helyzetben lévő közcsendőrt, többen segítségére siettek és a már súlyosan sérült csendőrt nagynehezen kimentették. A súlyos állapotban lévő embert azonban kórházba szállították, míg a verekedő legények közül többeket, köztük egy Ciucalon nevű embert is, aki most szabadult ki több évi raboskodás után, letartóztattak.

Öngyilkosságra kergetett az iparosnyomor egy ismert aradi asztalosmestert

Benák Illés megrendítő tragédiája — Borzalmas találkozás a csálai erdőben

Benák Illés, 39 éves, ismert aradi asztalosmester, akinek Illés-uccai, szépen berendezett műhelyén kívül két háza is volt, a raktárra készített butorokat nem volt képes értékesíteni. Közben, mert feleségével együtt — akivel a legpéldásabb házasságot élte — élnie kellett, adósságokba sodródott, amelyek mindig nagyobb sullyol neheztedek a törekvő iparosra. Legutóbb már nagyon idegesítette, hogy kinnlevősegeit nem képes behaitani és ismerősei előtt többször olyan kijelentéseket tett, amelyek sejtetni engedték, azokat a sötét és kétségbeesett terveket, amelyek Benák fejében forogtak.

Vasárnap délután Benákné elhatározta, hogy egy ismerőseivel kimegy a temetőbe, elhált hozzátartozói sírját meglátogatni. Alighogy az Urbán Iván-ucca végére értek, az erdő felől egy asszony jött, aki figyelmeztette őket arra, hogy ne menjenek a csálai-erdő felé, mert az előbb egy akasztott embert találtak az ágak között. Benáknét ebben a pillanatban borzalmas előérzet fogta el és kétségbeesetten sietett az erdő felé, ahol már többen álltak egy jólöltözött férfi hullája mellett. A feleség ösztönyszerű érzése valósággyá vált. Halott férjének szeme meredt rá.

Nemsokára a hatóság emberei érkeztek ki a helyszínre s miután a vizsgálat kétségkivül megállapította, hogy öngyilkosság történt, a szerencsétlen Benák holttestét átadták a megrendítőt hozzátartozóknak.

Benák ismert és kedvelt alakja volt Arad fiatalabb iparostársadalmának. Körülbelül tíz év óta volt önálló és szépen felszerelt műhelyből olyan munkák kerültek ki, amelyek a szakköröket is csodálkozásba ejtették. A meglepően intelligens, külföldet járt, több nyelvet beszélő és mindig elegánsan öltözködő aradi asztalosmester tragikus öngyilkossága mindennél mély részvételt keltett. De épp olyan részvét veszi körül szerencsétlen övegét is, akit a váratlan csapás teljesen összetört. Temetése kedden délután lesz az Illés-ucca 131. számú házából.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor:

CENTRAL MOZGÓ: A RAJNA VIRÁGA. (Die Lindewirtin). Német filmoperett, amelynek bájos meséjét gyönyörű zenekísérett és dalkalnos slágerszámok egészítik ki. Főszereplők: Kaethe Dorsch, az ünnepelet német operettművésznő, Hans Heins Bollmann és Ida Wüst. Mint kísérő műsor egy Mickey Mouse-trükkfilm.

SELECT MOZGÓ: Ma utoljára. A SASOK ÉNEKE. Romantikus, színezett énekes filmjáték Lionel Barrymore rendezésében. A kirózkodást Lehar Ferenc „Cigány szerelem” c. operettjének nyomán komponálták. Főszereplőkben: Lawrence Tibbet, a hatalmashangú, világhírű operabékes.

ELITE MOZGÓ: Premier. TITKÁRNÓ KERESTÉTIK. Vigjáték. Janet Gaynor a főszerepben.

GRANDIÉ MOZGÓ: Új műsor. 7 és 9 órákor. HUZD RÁ ROZI. Pazar vigjáték. Főszerepben: Clara Bow-éval.

Kiváló

ujdonságok

KERPEL könyvtárban.

Havilij 40 Lej

A könyvek újak és tiszták.

H I R E K

A Bridge tizparancsolata

Ami a mai nőnek a legfontosabb.

Nagyságos Asszonyom, akinek ma ostromló udvarlói vannak, akinek minden mosolygását megbámulják a férfiak és minden fölöttjét magyarnak a nők, akinek fess bokáiról beszélnek a társaságban és öbéli kutyájáról a szalonokban, ne higye el magát, ne gondolja, hogy az élet csupa udvarló, toalet, kiskutya és boka, nem Asszonyom, ez ma már semmit sem ér, legalább is nem jelent mindent, Önnek, szép Asszonyom, meg kell tanulnia bridget játszani, mert enélkül diszkvalifikálják szalonképtelen lesz.

Nem elég azonban az, hogy a kártyát ismerje, hogy játszani tudjon, ismernie kell a bridge játék alapvető szabályait, a bridge tizparancsolatát is.

En megtanítom, Nagyságos Asszonyom.

1. Ne kérdezze mély merengéséből felfigyelve, hogy mi az adu, akkor, amikor már vagy hat ütést vitt haza.

2. Ne vegyen nyaklóból pudert, ajakpórosítót és fűkrót elő akkor, amikor partnerei szívszorongva a bemondását várják.

3. Játék alatt ne kérdezze meg a barátját, hogy kivel varratja ruháit.

4. Ne nézzen melege pillantásokkal a szemben ülő barátjára, mert akkor ő veszíteni fog és Ön okoska érte.

5. Ha az ura is jelen van a játékban, ne szóltassa őt „mucuskámmak”, mert féltékenységi vesztéssel arval barátját, aki ismét veszíteni fog és megint csak Ön lesz a hibás.

6. Amikor arra kéri partnerét, hogy engedje az utolsó ütést megérezni, ne használja ki az alkalmat az egész tiz ütés megézésére.

7. Inkább a kártyát, mint a térdekarcát mutassa meg az Ön mellett ülő partnerének, a partner is jobban jár, a barátok is jobban pukkadnak.

8. Tanulja meg, hogy öt meg hat az tizenegyet és ne számolja azt huszonkilencnek.

9. Ne próbálja a már kiútszott kártyát visszavenni, hogy „pardon, nem ezt akartam”.

10. Az utolsó, de legfontosabb parancs, ha veszített, üzessen is. Sz. K.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Enyhe idő várható, további esőzésekkel.

— **Csütörtökön teljes munkaszünet.** Az aradi munkafelügyelőség rendeletet kapott, hogy április 23-án, csütörtökön, Szt. György napján teljes munkaszünet lesz. A gyárak, műhelyek kötelesek üzemeiket leállítani és az üzletek zárva tartandók.

— **Az aradi 1. lovasüzérdivízió ünnepe.** Nagy ünnepségre készül az aradi első lovasüzérdivízió. Huszonkilencedikén fényes ünnepség keretében fogják a divízió huszonöt éves zászlaját kitüntetni és ugyanakkor a tisztek a „Furagere” nevű dekorációt kapják meg. Az ünnepséget eredetileg huszonharmadikára tervezték, de Moruzi generális, a lovaság inspektora kérte az ezredet, hogy halasszák azt el, mivel hivatalos ügyei miatt huszonharmadikán nem vehet részt a zászlószentelésen. A divízió a generális kívánságára az ünnepséget huszonkilencedikére halasztotta. Az ünnepségen a polgári és katonai előkelőségek is részt vesznek. Az ünnepség keretében torna- és lovasgyakorlatok kerülnek bemutatásra.

— **Meghalt az osztrák nemzeti tanács elnöke.** Bécsből jelentik: Elders Mátyás, az osztrák nemzeti tanács elnöke, 63 éves korában meghalt. Elders a második Renner-kormány belügyi és közlekedésügyi minisztere volt.

— **Műsorváltozás a budapesti Studióban.** Budapestről jelentik: A Studio keddi műsorában változás történt, amelyben a romániai időszámítás szerint, nyolc óra harminc percre hirdetett operaházi előadás közvetítése helyett gramofonhangverseny lesz. A műsorcsere oka az, hogy este gróf Bethlen István magyar miniszterelnöknél baráti vacsora lesz, amelyről helyszíni közvetítést ad a Studio. A felkészült közvetítést fél tízenegykor kezdik.

— **Igazi élvezet, ha rüdes a bélműködésünk.** Minden orvos híve az Artin drageénak, amelyből este 2-3 szemét bevéve, reggelre bőséges, enyhe ürülékünk lesz.

Mahig Berard minorita lelkész ezüstmiséje

Meleg szeretettel ünnepelte Arad katolikus társadalma a jubiláns papot — Mise fényes papi segédlettel a Minoriták templomában. A katolikus egyesületek hódolata

Impozáns ünnepség keretében tartotta meg ezüstmiséjét Mahig Berard, az aradi minorita-rend lelkes hitoktatója. Lelki munkálkodásban gazdag huszonöt esztendő telt el Berard Istennek és a katolikus egyháznak szolgálatában s most, hogy ezüstmiséjéhez érkezett el, paptársai és hívei részéről szép ünneplésben volt része, azonban inkább lelkieken, mint külsőségekben jutott kifejezésre.

Vasárnap délelőtt a Minoriták templomában vette kezdetét az ünnepség. Délelőtt 10 órakor tartotta ezüstmiséjét Mahig Berard fényes papi segédlettel. Közhalmi Szevér minorita házfőnök, dr. Wild Endre volt rendfőnök, Mayer K. János pápai kamarás, Manóver Péter esperes és paptársai assisztáltak a jubilánsnak, majd Széll Ede hitoktató mondott szentbeszédet. Hatásos szavakkal beszélt a pap nehéz hivatásáról és felelősségteljes feladatáról a mai korban. A szentmise végén papi áldást és kétezer szentképet osztott ki a hívek között Mahig Berard, akik közül tekintettel a megjelentek nagy tömegére, sokan nem jutottak szentképhez. A mise legkiemelkedőbb momentuma az a jelenet volt, amikor a jubiláns megilletődve átvette az oltár előtt a rejtársak által számára készített tömör ezüst kelyhet.

Az ünnepség ezután a Minorita Kulturház nagytermében folytatódott. Az ifjusági énekhar Horváth Miklós vezetésével üdvözölte a jubilánsnak, majd a kerületi papság nevében Mayer Ker. János magas szárnyalású gondolatoknak adott kifejezést üdvözlő beszéde során. Utána azok az egyesületek következtek, amelyeknél Mahig Berard vezetői szerepet tölt be: Szent Ferenc III. rendje, mely Veszelics Teréz által művészi festésű albumban összegyűjtött lelki-csokrot nyújtott át, a Rózsafüzér Társulat, Oltáregyesület és Szent Szív Társaság. Özvegy Dengl Lajosné arannyal himzett stólat adott a jubilánsnak, majd Steinitzer Zsuzsanna a Szociális Miszió, Hujasné-Schwäfer Ilona az Urinó Mária Kongregációja, Cz. dly Irén az Urilány Mária Kongregációja és Leitner Etus a Moss-czy-telepi Leányklub nevében köszöntötte Mahigot, míg a Katolikus Legényegylet szószólója Menczer Sándor volt.

A németajku hívek lelkesen ünnepelel papjukat, Müller Vendel dr. a Német Nőgy, valamint ragaszkodó német hívei nevében beszédben fejtette ki, hogy nemcsak a jubilánsnak és a papoknak, hanem az aradi német társadalomnak is ünnepe Mahig Berard jubilánsa. A németajku hívek rengeteg virággal mozták el papjukat, valamint egy értékes vázában ezüst virágokat nyújtottak át a dandóbb emlékül. Berardot Arad egész katolikus társadalma meleg szeretettel vett körül lelkipásztorkodásának huszonötödik évfordulója alkalmával.

A németajku hívek lelkesen ünnepelel papjukat, Müller Vendel dr. a Német Nőgy, valamint ragaszkodó német hívei nevében beszédben fejtette ki, hogy nemcsak a jubilánsnak és a papoknak, hanem az aradi német társadalomnak is ünnepe Mahig Berard jubilánsa. A németajku hívek rengeteg virággal mozták el papjukat, valamint egy értékes vázában ezüst virágokat nyújtottak át a dandóbb emlékül. Berardot Arad egész katolikus társadalma meleg szeretettel vett körül lelkipásztorkodásának huszonötödik évfordulója alkalmával.

— **Kálmán Arthurné meghalt.** Lippáról jelentik: Általános és őszinte részvételt keltett Lippán és az egész vidéken Kálmán Arthurnének megdöbbentő halálhíre. Az elhunyt általánosan ismert és közszeretetten álló tagja volt Lippa és a környék társadalmának, a fiatalon elhunyt asszonyt mindenki szerette és becsülte. Temetése kedden délután 4 órakor fog Paulison végbemenni.

Fehér és színes

Tennisruha lenanyag

érkezett

RUTKAY & BOTYE

fehérenmű üzlet ARAD, Megyeházzal szemben.

— **Hangosfilmberendezés az Ellte mozgószínházban.** A város régen foglalkozik további hangosanbeszélő berendezések beszerzésével és több külföldi cég ajánlatát kérte. A bécsi Radbowerk F. Schrack-cég, kinek gyártmányai közismertek, nem riadt vissza attól, hogy képviselőjének, Hirschmann Károly-cégnek egy teljes mozgóberendezést bemutatás végett elküldjön, amelyet Matuz András helybeli műszerész fel is szerelt és a készülték — a terem akusztikai hibái dacára — a legteljesebbnek bizonyult. A beküldött ajánlatok közül, hír szerint a Hirschmann-cég ajánlata volt a legelőnyösebb és ezután a város komolyan foglalkozik a Trio-Tron berendezések beszerzésével.

Az igazi takarékos-ság csak jót venni **Kell és Krausznál**

— **Meghalt Papp György** agrári görög keleti lelkész. Agris községnek egyik köztisztviselőben álló tagja költözött el váratlanul az évek sorából. Papp György agrári görög keleti lelkész 63 éves korában hirtelen elhunyt. A nagy tiszteltemek örvendő lelkész több mint 30 évig teljesített papi szolgálatot Agris községben, mely idő alatt egy a községben, mint a környéken a lakosság legőszintebb megbecsülését váltotta ki.

— **Meztelen örült a budapesti Erzsébet-híd ivén.** Budapestről jelentik: Ma délben egy teljesen meztelen férfi felmászott az Erzsébet-híd tartó-ívére. A nagy eső dacára hatalmas tömeg verődött össze, úgy, hogy a forgalmat is megakadályozták. Tűzoltókat hoztak, akik lepedővel takarták be az illetőt. A személyazonosságát nem lehetett megállapítani, mert zavaros feleleteket adott a kérdésekre: királynak nevezte magát és állandóan a főhadsegéde után érdeklődött.

— **A népjóléti minisztériumban akotta fel magát egy sorsüldözött ember.** Bpest-ről jelentik: Góla Péter 23 éves viljsszerelő, ma délben a magyar népjóléti minisztérium egyik félrecső helyén felakasztta magát, de rátaláltak, levágták a kötélrős felélesztették. Elmondotta a kórházban, hogy a csehek kémkedés miatt őt esztendőitették, noha semmi bizonyíték nem volt ell. Büntetése kitöltése után Budapestre j, azonban súlyos epilepsziája miatt nem tudt munkát kapni és elhatározta, hogy öngyos lesz. Ez az ötödik öngyilkossági kísérlete volt, amely szintén nem sikerült. A népjóléti miniszter intézkedésére azonnal álláadtak a sorsüldözött embernek.

Pataki Veronika táncélyére a Bécsben tervezett costume-**ket** **Trébits Leike** divatszalonja készítette

— **Engelhardt Sándor meghalt.** Ma délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra: aradi neolog izraelita temetőből Engelhardt Sándor közismert aradi kárpitosmestert, aki szoraton délután hosszas szenvedés után 65 éves korában elhunyt. A temetésen dr. Vágvolgyi Lajos főrabbi megüldözött magasszárnyalású bucsubeéddet mondott, amely után Engelhardt Sándor fű maradványait örök nyugalomra helyezték.

— **Egymillió belga frank nyert sorsjeggyével a felsővisői orvos.** Szaráról jelentik: Steingiesser József dr. felsővisői orvos nemrég egy sorsjeggyügyiktől sorsjegyet vásárolt, azzal a reménnyel, hogy nyerni fog. Steingiesser dr. a napokban ávirati értesítést kapott Belgiumból, amelybe közölték vele, hogy az április 15-iki húzást sorsjegye egy-millió belga frank nyeremével kijött. Az orvos váratlan szerencséjére — a nyeremény összege leiben öt millió tesz ki, amelynek csakhamar híre terjedt a vidéken — mindenki őszintén örül. Az eő örömmámor lecsillapulta után kérdést írték a szerencsés orvoshoz, hogy mit csinál majd a sok pénzzel? Steingiesser dr. kijelentette, hogy tovább is hivatásának akar élni és vagyonából egy modern berendezésű szantóriumot fog létesíteni Felsővisón.

A száj- és garatfertőzést végzi és fertőző betegségektől óvja meg magát ha rendszeresen szopogat Anacot pasztillát. Egy fca ára 37 lej.

Széchenyi Alice grófnő és Hadik Béla gróf esküvője Washingtonban

A pápa apostoli áldását küldte a főúri házaspárnak — Ragyogó pompával folyt le az esküvői szertartás — Hoover elnöknek nászajándéka

Washingtonból jelentik: Gróf Hadik Béla tegnap vezette oltárhoz Széchenyi Alice grófnőt a washingtoni Szent Mátyás-templomban, amelyet ez alkalomból szőnyegekkel és virágokkal díszítettek fel. Az esketési szertartást a pápai legátus végezte. Az első koszorúleány Széchenyi Kornélia grófnő, az első vőfély gróf Széchenyi István volt, koszorúleányok voltak: Hadik Margit grófnő, Candace Erzsébet hercegnő, Miss Dora White, Miss Edith Eustis, virágosleányok: Széchenyi Szilvia és Nandine grófnők, a menyasszony húgai. Vőfélyek voltak: Wydenbruck Vilmos, gróf Podolski Viktor, Armine Dew, Lawrence Morris von Wuthenau, Chapin Rogers, Eugene Roberts, Hopewell Darnille, Martin Firth és báró Schell Pál követségi attasé.

Az esketési szertartás alatt felolvasták Pacelli bíbornok-államtitkár táviratát, amelyben közölte, hogy a pápa apostoli áldását küldi az ifjú párra. Azonkívül rengeteg üdvözlőtávirat érkezett Amerikából és Euró-

pából. Az ifjú párt táviratilag üdvöztették többek között Horthy Miklós magyar kormányzó, Frigyes királyi herceg és Izabella királyi hercegnő, gróf Bethlen István magyar miniszterelnök és felesége és a kormány több tagja. Az ifjú pár sok értékes nászajándékot kapott, így többek között Mrs. Hoovertól is. Gróf Hadik Jánosné gyémánt nyakéket és fülbevalót ajándékozott, ezeket az ékszereket még Mária Terézia ajándékozta a menyasszony és vőlegény egyik közös ősének. Gróf Hadik János művészi kivitelű, 24 személyes, herendi porcellánkészletet, a menyasszony pedig szüleitől gyémántokkal és smaragdokkal kirakott karkötőt és fülbevalót kapott. Az esketési szertartás után fogadás volt, amelyen mintegy ötszázan vettek részt. Vasárnap a seregélyesi főjegyző vezetésével küldöttség fejezte ki szerencsekívánatait gróf Hadik Jánosnak. Sürögnyt is küldtek Amerikába, ezzel a tartalommal: „Seregélyesi lakossága forró szerencsekívánatait küldi fiatal földesurának esküvője alkalmából”.

Folytatódik Bethlen István gróf magyar miniszterelnök ünneplése. Budapestről jelentik: A miniszterelnökség tisztviselői ma üdvöztették a jubiláló Bethlen István gróf miniszterelnököt. Az üdvözlő beszédet dr. Darányi Kálmán államtitkár mondta, majd egy aláírással belevéselt ezüst cigarettafárcát nyújtott át a tisztviselők nevében. Bethlen István gróf válaszában kijelentette, hogy a háboruban a csaták nem a hadvezérek, hanem a csapatok nyerték meg és ma is háboruban vannak, háborút kell vívniok, hogy újabb talpra állítsák Magyarországot. „Ebben a csatában én csak porszem vagyok. Legfeljebb becsülettel állom a helyem, de az elismerés nem engem illet, hanem munkatársaimat és az egész országot. Kérem munkatársaimat, mert a csata még nincs megnyerve, hogy fokozottabb erővel munkálkodjanak”. A Berliner Deutsche Tageszeitung vezércikkét ír Bethlenről. Ugyanígy méltatja a párisi Oeuvre című lap is a jubilaust.

Megbénult a Dohány-uccai merénylet másik áldozata. Budapestről jelentik: Egy héttel ezelőtt temették el a Dohány-uccai templomi merénylet halálos áldozatát, a 17 éves Roth Jenőt. A merénylet áldozatai között szerepelt Taglicht Náthán 50 éves úgynök, aki tulesett már a krízisen, úgy, hogy meg lehet menteni az életét, azonban tegnap az orvosok konstatálták, hogy a súlyos sérülések következtében a szerencsétlen ember teljesen megbénult. Végtagjait nem tudja mozgatni. Az orvosok remélik, hogy a bémulást sikerülni fog megszüntetni. Taglichtet kihallgatta a rendőrség. Azt vallotta, hogy a merénylő mérnök nem célozott pontosan, hanem össze-vissza lövölközött. A merénylő Zatlóka megfigyelése még hosszú hetekig fog tartani. Egyelőre nyugodtan viselkedik a gyűjtőfogházban. Kihallgatására azonban csak a megfigyelés után kerül sor.

Véget ért a nagyváradai péksztrájk. Nagyváradról jelentik: Dr. Reu Ilés prefektus közvetítésével létrejött a béke a sütőmesterek és a sütőmunkások között, amelynek következtében a munkaadók aláírták a munkások által kórt kollektív szerződést.

A pankotai önkéntes tűzoltók közgyűlése. Nagy Erdőkődés mellett tartotta folyó hó 19-én, szombaton délután rendes évi közgyűlést a Pankotai Önkéntes Tűzoltó Egylet. A tagok nagy számban jelentek meg a közgyűlésen, amelyet Sierdián helyettes főparancsnok nyitott meg, aki meleg szavakkal üdvöztölte a megjelenteket. A tükari és pénztári jelentések elhangzásával a különböző indítványok következtek, majd az elnököző Sierdián helyettes főparancsnok zárószavai, mely után a közgyűlés véget ért.

Reggeli és uzsonna Ovomakine nélkül nem lehet teljes.

Aradi rendőrségi hírek. Ardelean Mihai 20 éves lakost, aki a Str. Balassa 111. szám alatt lakik, letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy kerékpárt lopott. A vizsgálat folyamatban van. — Krausz Fülöp 34 éves dévai kereskedőjét és Ungurean József 26 éves campulungi sofőrt az aradi rendőrség a mai napon letartóztatta, mert Zimmermann Hersch Str. Cantacuzino 82. szám alatti lakostól 6000 lej értékben óraláncot és egy aranyórát loptak. — Vasárnap délután az egyik miketaka korcsmában Sabau rendőrségi sergent-revizort hivatalos kiküldetése közben részegen találtak. Jelentették az esetet dr. Moga rendőrkezesnek, aki a vizsgálat azonnali bevezetését rendelte el, de addig is, míg a vizsgálat tart a rendőrközéget felfüggesztették.

Járművek karambolja az aradi városháza előtt. Ma este negyed kilenckor, az aradi városháza előtti térségben, könnyen nagyobb arányúvá válható szerencsétlenség történt. A vasút felé igyekezett a 198. számú bérkocsi, amelyben egy ismert aradi uriaszony ült. Amint a bérkocsi a volt Kossuth-park elé érkezett, szembetalálkozott egy üres társzekérral, amelyen hárman ültek. A két jármű összeütközött, mire a társzekér felborult és rázuhant a bentülőkre. Szerencsére, kisebb horzsolásokon és az ijedtségen kívül más bajuk nem történt a társzekéren ülőknek.

Lemondott a bolgár kormány

Elfogadta az uralkodó a Liapcev-kabinet lemondását, egyben felhatalmazta az ügyek ideiglenes továbbvitelére. Izgalom Szófiában

Szófiából jelentik: A bolgár belpolitikai életnek újra szenzációja van. A legújabb jelentéseink ugyanis arról számolnak be, hogy Liapcev miniszterelnök ma délelőtt megjelent az uralkodónál és benyújtotta ugy a maga, mint a kormány nevében a lemondását. A lemondás híre pillanatok alatt elterjedt és olyan csoportosulásokra adott alkalmat a fővárosban, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie a rend fenntartása érdekében.

Ujabb jelentéseink arról adnak hírt, hogy a bolgár király elfogadta a Liapcev-kabinet lemondását. Mindazonáltal, tekintettel a belpolitikai helyzet súlyosságára, az uralkodó senkit nem deignált az új kormány élére, hanem felhatalmazta a lemondott kormányt az ügyek továbbvitelére. Politikai körökben utódjaként Malinovit emlegetik.

Kémkedett a königsbergi francia követség

Fényképfelvételeket csináltak a königsbergi katonai épületekről. Diplomáciai konfliktus várható

KÖNIGSBERGBŐL jelentik: Königsberg Rostenstein nevű városrészében ma őrizetbe vették a város francia követét, a katonai attasét és még két magasrangú francia tisztet, abban a pillanatban, amikor az ottani tüzérségi laktanya udvaráról, raktáraitól és épületeiről fényképfelvételeket akartak csinálni.

jelentést tett a berlini hadügy- és belügyminisztériumnak, akik diplomáciai lépéseket fognak tenni a kényes ügyben.

Hivatalosan csak ennyit közöltek a sajtóval, hogy a francia követ a három törzstiszttel együtt a Gumbinen és Tannenbergtől közelében levő volt hadszínterek megtekintésére engedélyt kértek és anélkül, hogy valaki is észrevette volna, a tüzérségi gyakorlatot figyelmeztető gépen levették.

Borzalmas méretű vasúti katasztrófa Kínában. Londonból jelentik: Borzalmas vasúti katasztrófa történt ma délelőtt Szumcsun és Ovlon vasúti állomások között. A felhőszakadás elmosta a két állomás között a vasúti töltést, amelyről az egyik személyvonat leszakadt és egy óriási iszap-tengerbe zuhant. A mozdony és az első három kocsma zsúfolva volt utasokkal. A borzalmas vasúti katasztrófának eddig 30 halálos és rendkívül sok súlyosan sérült áldozata van. Az utasoknak egy része a kiállott borzalmak következtében megőrült.

Gyermekgyilkosság. Bécsből jelentik: Borzalmas gyermekgyilkosságot követett el ma Kiewas Paula 21 éves munkásnő. Egy konyhakéssel elvágta három éves gyermekének nyakát. Az asszony ezután a késsel felvágta ereit. Súlyos állapotban a dóblingi kórházba szállították.

Wizo. Ma délután hat órakor dr. Vágvolgyi Lajos főorvos tartja „Zsidó psiche” című szezonzáró előadását. Kérjük a tagok megjelenését, vendégeket szívesen látunk.

Polgár Nusika és barátai által rendezett előadás befolyt összegét, 58 lejt egy súlyos tüdőbajban szenvedő cukrásszegédnek eljuttattuk.

Vér-, bőr- és ideggyógyászok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentősebb képviselői írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűvizet gyógy-szertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kéménytűz. Ma éjjel 11 órakor értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy a Szent Pál-ucca 5. szám alatti ház kéménye kigyulladt. A tűzoltóság gyorsan kivonult a helyszínre és a kéménytűzet pár perc alatt eloltotta. A tüzet valószínűleg a kéményben felgyűlt korom meggyulladás okozta.

Közgyűlés. A fatisztviselők egyesületének aradi körzete folyó évi május 17-én, délelőtt 11 órakor tartja meg rendes évi közgyűlést a Kereskedelmi és Iparkamara kistermében, melyre az összes tagokat ezúton hívja meg az elnökség.

A sportemberek — turisták, lovasok, tornászok, kerékpárosok — figyeljenek fel a Sloan's Linimentre. Ez a szer minden könnyű balesetnél, ficamodásoknál, sérüléseknél, izomfájdalmaknál, feldörzsöléseknél, mindig kéznél legyen, mert ez a szer az ilyen műfajdmakot bekenés, vagy bedörzsölés folytán, a legrövidebb időn belül meggyógyítja és megóv a súlyosabb komplikációk keletkezésétől. A Sloan's Liniment-et Északamerikában milliószámra használják.

Montecarlo játékosai kalendariái

Egy orosz arisztokrata érdekes fogadása — II. Sándor cár özvegye minden pénzét elvesztette — Egy »öngyilkosság« története — Akit semilyen veszteség nem riaszt vissza — A hidegvér szerepe a rulettnél

Irta: egy játékos

ötödik közlemény

II. Sándor cár halála után egész sereg orosz arisztokrata bukkant föl a francia játékkaszinóban. Különösen Montecarlót szerette az orosz nemesség, ahol igen szívesen tartózkodott. Valóságos rubeláradat özönlötte el a kaszinókat, természetesen a pénz a pinkában maradt. A Montecarlóban tartózkodó orosz arisztokraták közül *Demidov Sandonato* kiewi gróf emelkedett ki. Mindig kedélyes társaság volt és az volt a meggyőződése, hogy a roulette-asztalnál szisztémátikus játékkal nyerni sohasem lehet. A rulettnél minden a szerencsétől és a sorsától függ. A sors azonban csak önzetlen embereket szeret s elkerüli a kanzsaságot. Ha valaki azzal a gondolattal lép a játékasztalhoz, hogy a nyereséget egy szegény embertársának adja át, Fortuna annak föltétlenül kedvezni fog. A herceg egyik barátja kétségbevonata e teoriának a valódiságát. Vita közben a herceg fogadást ajánlott, amit a jelenlevők el is fogadtak. A fogadás a következő volt:

A herceg ezer frankot tesz egy számra és annak kombinációira. Amennyiben nyer, úgy minden összeg a krupieré. Nyereség esetén az ellenpártnak 40.000 frankot kellett átadni ugyancsak a krupiernek. Demidov herceg és barátai Montecarlóba utaztak, megjelentek a kaszinóban és az első roulette-asztalnál ezerfrankos téttel kezdték a játékot. Eben az időben még nem zsetonokkal, hanem aranypénz-zekkel játszottak. A tét igen nagy föltűnést keltett az egész teremben. Mindenki az első roulette-asztalhoz nyomult. Halálos csönd uralkodott a terembe. A krupier a tétet a 26-os számra helyezte és a szerencsekerék elkezdett forogni.

— Huszonhat! — hangzott föl a játékmester szava, amikor a szerencsekerék megállt. A krupier jobbkezevel belemarkolt az aranyba és azt átadta a hercegnek! A herceg hozzá sem nyult a pénzhez és előkelő gesztussal így szólt:

— Az összeg azoké a krupiereké, akik enél az asztalnál dolgoznak! A viszontlátásra Uramim!...

A herceg fölkel a játékasztal mellől és a terem közönségének nagy feltűnése mellett távozott a teremből. A Café de Parisban találkozott honfitársaival, akik elvesztették a fogadást és így 40.000 frankot kellett fizetniük.

A cár özvegye elveszti mindenét

Ugyanazon az estén látogatta meg a játékkaszinót II. Sándor cár özvegye: *Jurievkaj* hercegnő. Nem valami rózsás helyzetben volt annakidején és így a roulette segítségével akarta magát szanalni. Nagyon magas téjei voltak. Ötven Napoleon-aranyat tett az egyik számra. Először nyert, de akkor Deminov herceget akarván utánozni, sőt tulszárnyalni, minden pénzét elvesztette.

Külön fejezetet érdemelnek az öngyilkossági esetek és az a körülmény, hogy a kaszinó vezetősége miképpen viselkedik az öngyilkosokkal szemben. Egy spanyol nő a következő esetet mesélte el:

A spanyol nő igen sokat járt Montecarlóban, ahol néhányszor tízezer frankot nyert. Estefelé fáradtságot érzett, az előcsarnokba ment, vizet kért és bevett egy Piramidont. Váratlanul megjelent a játékkaszinó egyik felügyelője, aki felszólította, hogy kövesse. A betegszobába kísérték, ahol az orvos megkérdezte, hogy miféle mérget vett be? Nem hitték el neki, hogy az a por, amit bevett főfájás ellen szól és ezért erőszakkal kimosták a gyomrát. A spanyol nő később panaszt tett az igazságtalanságnál ahol azonban arra hivatkoztak, hogy

az orvos pusztán kötelességét teljesítette, miután sok vendég, ha veszít, öngyilkosságot követ el.

Vadászok, fegyverek és játékosok hazudnak legtöbbször. Valósággal megittasulnak a hazugságtól, előbb önmaguk is hisznek abban és ezért betegesen hazugokká válnak. Ha egy nyugalmazott játékos a nyereségéről beszél, akkor rendszerint suttyogó hangot használ. Ilyeneket mond:

A szenvedélyes hazudozók

— Ma nyertem baccaraton. Több mint 50 ezer frankot nyertem. Háromszor egymásután környékezett a szerencse. Ördögi szerencsém volt! A múlt évben 20.000 frankot nyertem. Amerikába akartam utazni, de nem kaptam vízumot. Ekkor elvesztettem az egész pénzem... De mondja csak Uram, nem kölcsönözhetne nekem ezer frankot? Százezret fogok nyerni ezen az összegem és megosztozunk a nyereségen.

Az előbb beszélő ur sápadt arcát és szakadozó ruháját csodálkozással bámultam és egy szót sem szóltam. Ilyen esetekben vitatkozni is fölösleges.

Egy másik játékosal találkoztam igen gyakran a vendéglőben, ahol étkezni szoktam. Szerény helység volt, ahol néhány frankért menüt lehetett kapni. Étkezés után asztaltársam karonfogott, félre vezetett és jellegetes szemrebbenéssel így szólt:

— Nos?...
— Mit óhajt?...
— Játszott?...
— Nem!
Hitetlenül nézett rám, aztán így szólt.
— Miért tagadja? Mondja meg őszintén mennyit nyert!
— Eleget!...
— Akkor fizessen egy üveg bort és egy sajtot!

— Örömmel!
Egy igazi játékos soha sem fogja kérdezni, hogy mennyit nyert az ember, azt sem hogy mennyit veszített. Legfeljebb felületesen megjegyzi maga a játékos, hogy Montecarlóban néhány nappal ezelőtt 100.000 frankot nyert, aztán tovább játszott és elvesztette.

Párisban egy egészen különös játékosal ismerkedtem össze. Valamikor egy nagy technikai vállalkozás vezetője volt, igen szép jövedelemmel rendelkezett és gond nélkül élt. Minden szegényben megjelent a Rivierán és meglátogatta a nizzai és montecarlói játékkaszinókat. Egyszerre csak a vállalkozás hajótörést szenvedett, elvesztette állását és a gazdasági krízis következtében új állást nem kapott, tehát elszegődött sofförnek. Saját kocsija volt később, nagyon jól keresett és igen takarékos életet élt. Minden megtakarított pénzét a takarékpénztárba tette, ha azonban 4000 frankot megtakarított, akkor autóját garázsba állította, Nizzába és Montecarlóba utazott. Itt már mint mérnök szerepelt és ezért mindenhová belépése volt. Kifogástalan szmokingban látogatta meg a kaszinót, törzsvendége volt a Café de Parisnak, de kimondott pechje volt és veszített. Három éven keresztül föltűnt Nizzában és minden alkalommal elvesztette megspórolt pénzét. Amikor azonban a volán mellett ült, állandóan csak ezt hajtogatta:

— Na nem baj! Egyszer mégis csak nyerni fogok!...

Megállanítottam, hogy minden kaukázusi, bármilyen hidegvérű is legyen, elveszti a fejét, ha roulette-asztalhoz lép. Volt egy kaukázusi ismerősöm, az orosz kereskedelmi flottában

kapitányi rangot viselt. Magánéletében nyugodt, takarékos ember volt. Családjával Észak-oroszországban lakott. A földfordulás feleségével együtt Franciaországba száműzte. Jó pár ezer frank is volt a takarékbán, gyermekekük nem volt, szerényen éltek és gondtalanul. Azzal a gondolattal foglalkoztak, hogy birtokot vásárolnak, ahol jókus tenyésztést rendeznek be. A sors azonban Montecarlóba vezette őket. Beléptek a kaszinóba és játszottak. Először szerencsésük volt. Ekkor a kapitány egy másik asztalhoz került, ahol ezer frankot akart fölváltani, miután emélt az asztalnál a tét 500 frank volt. Átadta a krupiernek az ezer frankot, aztán franciául, rekedt hangon így szólt:

— Legyen szíves váltsa fel a pénzt!
A bankjegy egy páratlan számra esett és a krupier a nagy zajban nem hallotta a kérést.

Uj tűzoltókar Pécskán

Megalakult a románpécskai önkéntes tűzoltó testület

Vasárnap délelőtt Pécskán (Románpécskán) megalakult Aradmegye 33-ik tűzoltótestülete. A község lakosai nagy számban vettek részt az alakuló közgyűlésen, amelyet Záraray Jenő vármegyei tűzrendészeti felügyelő nyitott meg, s lelkes szavakban üdvözölte a megjelenteket és dr. Dragan György járási főszolgabíró, aki szívesen sietett a tűzoltóügy támogatására, majd felkérte őt az alakuló gyűlés levezetésére.

Dr. Dragan György főszolgabíró megköszönte a bizalmat és elfoglalta az elnöki tisztséget, s meggyőző szavakban mutatott rá, hogy mennyire fontos Pécskán a tűzoltóság megalakulása. A község rendelkezik megfelelő tűzoltási szerekkel, eddig azonban hiányzott a lakókból a lelkesedés, hogy megalakítsák az önkéntes tűzoltókart. Örömmel állapítja meg, hogy a jószándék és a lelkesedés áthatotta a község kereskedő- és iparos társadalmának tagjait, amit bizonyít a nála lévő irat, melyet a megalakulás érdekében igen sokan írtak alá.

Dr. Dragan főszolgabíró javaslatára megalakult a jelölő-bizottság, mely rövid tanácskozás után megejtette a jelöléseket. Ennek alapján tartották meg a vezetőség megválasztását, melynek eredménye a következő: Elnököknek: Dobrescu Constantin erdőmérnököt; parancsnokoknak: Schiopu János volt aradi államrendőrségi tisztet; alparancsnoknak: Ekkel György fakereskedőt; pénztárosnak: Crisan Györgyöt; titkárnak: Ponta Liviusot; ellenőrnek: Eliasz Andrászt; szerzetárosnak Igrisan Demetert; orvosnak: dr. Bentia Encát; míg a nem működő tagok közül a parancsnokság tagjaiul: Dragos Illést, Jungan Józsefet és Tamásdan Istvánt választották meg.

Nagy lelkesedést keltett, hogy az egyesület működő, alapító és pártoló tagjaul mintegy százharmincan jelentkeztek, mely utóbbiak közül sokan le is fizették a tagdíjukat és összegyűlt közel 20.000 lej. Nagy elismerés illeti Schiopu és Ekkel parancsnokokat, akik fáradságot nem ismerve, heteken át tevékenykedtek az egyesület létrehozásában. Több parancsnokoknak megválasztották: Scherer és Orvos régi tűzoltótiszteket. A gyűlés bekezdése előtt Haller járási tűzrendészeti felügyelő megköszönte a lakosság támogatását és kitartása buzdította az új tűzoltótestület tagjait, majd Dragan György dr. berekesztette a gyűlést.

SPORT KÖZLÖNY

Szivós küzdelem a Tricolor — AMTE Eldöntetlenül végződött a vasárnapi bajnoki mérkőzésen két csapat közötti játék — Az Unirea gyengének bizonyult a Gloriával szemben — Győzött a másodosztályú Hakoah

Tricolor—AMTE 1:1 (1:0). A nagy érdek-
lődés mellett lefolyt bajnoki mérkőzések meg-
lepetést hoztak. A Gloria-pályán állt fel a két
rivális csapat, az AMTE és Tricolor. Már az
első féldő 13-ik percében Pomacsek szép be-
adásából Teimler biztos rugással megszerezte
a Tricolor vezető gólját, majd ismét gólhely-
zetet teremt a mindinkább lelkesedő Tricolor
együttese, mert Morar biztos állásból rug a
kapu felé, azonban a kapufélfárról a labda
visszapattant.

A második féldő AMTE heves támadásá-
val kezdődik, de a Tricolor szivós védelmén
megtörnek a legszebb gólhelyzetek. A 14-ik
percben Tolán büntetőt rug, a kapus a labdát
kiejti és a lesben álló Blaskovits egyenlít.
Ezután változó mezőnyjáték következett, a
Tricolor veszélyes lefutásai csak pillanatnyi
meglepetést okoznak, mert az AMTE a gól-
helyzetet nem engedi érvényesíteni. Oravetz
bíró pártatlanul vezette le a mérkőzést.

Másodosztályú bajnokság

Transilvania—Juventus 3:0 (1:0). Bíró:
Polaretzki. Góllövők: Medgyesi (2) és Mánics.

Hakoah—Egyetértés 2:0 (1:0). Bíró: Ma-
cian. A Hakoah csapata szép játék után meg-
érdemelt győzelmet aratott. Góllövők: Kräu-
zer (2).

Harmadosztályú bajnokság

AVMSE—Viktoria 1:0 (1:0). Bíró: Schnel-
der. Góllövő: Vancsák.

Vulturul—Soimi 2:1 (2:0). Bíró: Höhn.

Ijusági bajnokság

AMTE—Tricolor 14:0 (11:0). Bíró:
Goicea.

Gloria—Unirea 1:1 (0:1).

Vointa—AAC 1:0 (1:0).

ATE—Olympia 1:1.

Vidéki eredmények

Timisoaran meglepetés nélküli mérkőzé-
seket hozott a vasárnapi bajnoki forduló.

TMTE—Politehnica 5:1 (1:1)

Kinizsi—Banatul 3:1 (1:1).

UDR—Gyapjuipar 3:0 (1:0).

Rapid—Tricolor 3:0 (1:0).

Fratelia—Patra 2:1 (2:0).

Electrica—Freidorf 4:2 (3:0).

Unió—Amatör 2:0 (1:0).

NAC—Corvin 9:1 (4:0). Nagyvárad.

Törekvés—Egyetértés 9:1 (3:1). Nagy-
várad.

Vadász: VSC—Kisjenői AC 2:1. A tava-
lyi eldöntetlen mérkőzést a vadászi csapat
korigálta. Góllövők Hipp III., Hicker, illetve
Urzica.

O Wetzter, a Ripensia centere lábát törte. Lu-
gosról jelentik: A Ripensia Lugoson játszott a
Vulturul csapatával és 3:2 arányban legyőzte el-
lenfelét. A mérkőzésen Wetzter, a Ripensia centere
lábát törte.

Külföldi eredmények

Ausztria—Magyarország 6:2 (2:2). Grác.
A két ország amatőr válogottjainak össze-
csapása nivós sportot hozott. Az első féldő-
ben egyenlők az ellenfelek, a második fél-
dőben a magyar fedezetsor visszaesik. Reit-
ter, Keller, Heilbrandner, Faber, Stadter és
Orhán öngólja révén érik el az osztrákok a
góljait, míg a magyarok Fein és Cseh II.
révén eredményesek.

Ferencváros—Ujpest 7:1 (1:0). Budapest.
A magyar kupa mérkőzés megérdemelt győ-
zelmet hozott az Ujpest felett.

Hungária—Triestina 3:0 (2:0). Budapest.

Gloria—Unirea 3:0 (3:0). A Gloria fölé-
nye már a kezdettől kidomborodott és megér-
demelt győzelmet aratott az Unireával szem-
ben. Az első féldő 16-ik percében Marianut
kapásból gólt lő, miután Tisza szépen szöktet-
te. A 23-ik percben Tisza hirtelen a kapu előtt
terem, a kapus kiszalad, de mellette gólt ér
el. A harmadik gólt Nedabilek szerzi meg a
Glóriának a 41-ik percben, mert érthetetlen
módon, senkitől sem zavarva, saját kapujába
rugja a labdát. Czégka bíró nyugodtan vezette
le a mérkőzést.

Olympia—ATE 2:1 (1:0.) Nivótlan játék,
ideges kapkodás jellemezte a két csapat mér-
kőzését. A gólokat Barbu és Kozma, illetve
Tóth rugták.

AAC—Vointa 2:0 (0:0.) Csak a második
féldőben tudott az AAC gólt szerezni. A
Vointa szivósan védekezett. A gólokat Puskás
és Tárók lövik.

A Hungária nagyobb játékkészsége három gólt
eredményezett.

I. o. A magyar profiligá eredményei:

Vasas—III. ker. 2:0 (1:0).

Bocskai—Bástya 5:1 (4:0).

Kispest—Sabaria 1:1 (1:0).

Pécs-Baranya—Nemzeti 2:1 (1:1).

II. liga eredmények:

**Somogy—Rákospalota 9:0. Soroksár—Te-
rézváros 2:1. Maglód—Kossuth 2:1. VAC**

FC—BAK TK 4:2. Turul—Megyer 8:2.

Budai 11—Érsekújvári SE 2:2 (1:1).

Eldöntetlenül végződött a spanyol— olasz nemzetközi futballmérkőzés

Huszonötezer néző drukkolta végig a meccset.

Madridból jelentik: Bilbaoban ma játszot-
ták le huszonötezer néző előtt a spanyol—olasz
válogatott labdarúgó mérkőzést, amely 0:0 ered-
ménnyel végződött. Az olasz csapat nagy csaló-
dást keletett, amely a tavalyi budapesti szereplé-
séhez képest súlyosan visszaesett.

O Görögország—Ausztria: 3:2. Athénből je-
lentik: A Davis Cup mai mérkőzésén Görögor-
szág 3:2 arányban legyőzte Ausztriát.

Aradról elindított tehervonat halálos katasztrófát okozott Csicsér állomáson

**Halálra gázolt egy váltóírt — Négy vagon felborult — A bucaresti-i gyors
hat óra helyett kilenc óra tíz perckor érkezett Aradra**

Emberéletet követelő vasuti szerencsétlen-
ség történt szombatról-vasárnapra virradó éj-
szaka Maroscsicsér állomáson. Éjfél után husz
perccel jelentették az aradi állomásról Csí-
csérrre, hogy a 2451. számú tehervonat elin-
dult. Padurean Miklós csicséri váltóór a sine-
ket mellékvágányra váltotta, hogy a rövidesen
megérkező gyorsvonatnak szabad pályát en-
gedjen. A tehervonat azonban olyan sebesség-
gel robogott be az állomásra, hogy előrelát-
hatólag nem lehetett lefékezni. Padureannak is
feltűnt a tehervonat rendkívüli sebessége és
amikor látta, hogy a vonat nem fékezhető le,
a váltóhoz ugrott, hogy azt szabad vágányra
visszaállítsa. Siettékben egyensúlyát elvesz-
tette és

**a vonat kerekei alá került, amely mindkét
lábát lemetszette. Nemsokára rá meghalt.**

A tehervonatot végre mégis csak sikerült lefé-
kezni és nemsokára Maroscsicsér telefonérte-
sítésére megérkezett Aradról a segélyvonat,
amelyen Ispravníc György vasutigazgató az

Megalakult Aradon az Erdélyi és Bán- sági Evezős-Egyesületek Szövetsége

Ismeretes, hogy Károly király nagy sport-
barát, mindig sokat tett a romániai sport felel-
tőségének érdekében és ennek tulajdonítható, hogy
június hónapban előreláthatólag Aradot megláto-
gatja. Az evezős egyesületek szövetségének meg-
alakítási terve már régen szőnyegen forog és teg-
nap terő alá került.

Tegnap ugyanis Temesvárról Aradra érkezett
Samboteanu ezredes a temesvári evezős klu-
bok megbízottainak társaságában és hosszas tá-
nácskozásokat folytattak az evezős egyesületek
itteni képviselőivel, majd kimondták a szövetségbe
való tömörülést, Erdélyi és Bánsági Evezős
Egyesületek Szövetsége címen. A szövetség el-
nöke dr. Iancu Cornel ügyvéd, volt képviselő,
főtitkár pedig Salamoni Béla dr. ügyvéd lett.
A szövetség megállapította az Aradi Hajós Egye-
sület új székházának felavatási ünnepségeinek
programját és ez alkalomra fel fogják kérni Öfel-
ségét, hogy magas jelentéssel tegye az ünne-
pélyt impozánsá, amikor is nagy nemzetközi ver-
senyt rendeznek.

O A Toldi Club közgyűlése. Vasárnap dél-
előtt tartotta meg élénk érdeklődés mellett
27-ik évi közgyűlést a nagyműveltségű Vulturul
(Toldi) Athletikai Club, a városháza tanács-
termében. Bodnár József elnök nagy be-
szédben vázolta a club fényes múltját, a ne-
héz jelenét és lelkes szavakkal ismertette meg
a közeljövő nagy problémáit, terveit, amelyet
a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A szo-
kásos évi jelentések során tudomásul vették
az ügyvezető, pénztári és szakosztályi jelen-
téseket, majd a választásra került a sor, mely-
nek eredményeként a tisztikar a következőké-
pen alakult ki: Diszelnökök: dr. Moga Ro-
mulus, Németh István, Reich Antal, Zi-
ma Tibor. Elnök: Neuländer Endre. Ügyvezető
elnök: Bodnár József. Titkár: Grosz-
mann Dezső. Jegyző: Diósi Lajos. Pénztár-
os: Buzás József. Művezetők: Meigart
Imre, Tóth István. Box szakoszt. vezető:
Koch Miklós. Súlyemel. szakoszt. vezető:
Zaránd Ferenc. Gondnok: Engel László.
Ügyész: dr. Salamoni Béla. Választottak
ezenkívül még 20 tagu választmányát. Itt em-
lítjük meg, hogy a Toldi Club a jövő hónap-
ban egy Aradon még nem látott, nagyszabású
nemzetközi boxverseny előkészítésén fárado-
zik, mely kiemelkedő eseménye lesz az 1931-
es sportévnek.

aradi állomásfőnök és a mentőorvosok jöttek
A vasutigazgató néhány tisztviselővel
együtt kiment a helyszínre, hogy a vizsgálatot
megejtsék. A pályát most már szabaddá akar-
ták tenni a forgalom számára és ekkor történt
a második baleset. Tolatás közben ugyanis a
vonat kisiklott, **négy kocsi felborult és eltorta-
szolta a pályát.** Közben megérkezett a gyors-
vonat is,

**melyet az utolsó pillanatban sikerült le-
fékezni**

és így egy újabb katasztrófát elkerültek. A
gyorsvonat utasai pánikszzerűen ugráltak ki a
kocsikból és csak nagynehezen tudták meg-
nyugtítani a kedélyeket. A gyorsvonat a két
órai vesztegelés után visszajött Aradra, alon-
nan Temesváron keresztül folytatta útját. A
szerencsétlen váltóór több órai szenvedés után
meghalt. A maroscsicséri szerencsétlenségnek
tulajdonítható, hogy a reggeli, Bucaresti felől
érkező gyorsvonat hat óra husz perc helyett
9 óra 10 perckor érkezett Aradra.

A médium elárulja, hogy becsapta Conan Doyle-t a spiritiszta szeánszokon „Sohasem láttam szellemet” — Pecoraro médium anyagias okokból faképnél hagyta a szellemek világát.

Berlin. Most derült ki, hogy Sir Artur Conan Doyle, Sherlock Holmes hallhatatlan alakjának immár halott megteremtője, a modern spiritizmus egyik megalapítója, az első kísérleteknél, amelyek meggyőződéses spiritisztává tették, csalásnak esett áldozatul. A szenzációs leleplezés magától a médiumtól való, aki Conan Doylet megnyerte a spiritizmus számára.

Nino Pecoraro — így hívják a leleplezést — médiumként működött azon első szeánszokon, amelyeken Conan Doyle résztvett. A szeánszok eredménye megdöbbentő erővel hatott Doyle-re, aki valósággal megrendülve jelentette ki: „Ezek az eredmények a legmeggyőzőbbek és legvalódiabbak, amiket csak láttam valaha.” Mr. Joseph Dunninger, aki a spiritizmus eredményeinek utóvizsgálatát végző bizottság elnöke, nemrégiben estélyt adott, amelyre Pecorarót is meghívta. Pecoraro ez alkalommal megvallotta, hogy amaz első kísérletek alkalmával

telrevezette és becsapta a nagy angol író.

— Hátat fordítottam a spiritizmusnak. — mondotta Pecoraro, — mert megelégettem, hogy a legszegényebb viszonyok között éljek, miáltal mások nagy üzletet csinálnak a spiritizmusból. Egyedül Newyorkban évi 5 millió dollárt jövedelmez propagátorainak a spiritizmus. Alig hiszem, hogy tizenegy év alatt husz dollárnál többet kerestem volna a szeánszokon.

Pecoraro azután teljes világítás mellett demonstrálta, hogy miképpen utánozta Conan Doylet és Harry Houdininéket, az utólrhe-

FORUM

Az aradi rézgyűjtőkről

A volt Flórián-uccai lakosok nevében szeretnék szóhozjutni az Aradi Közlöny hasábjain. Nem hinném, hogy az illetékes hatóságok tudomást szereztek arról, hogy pénteken éjszaka 11 óráig ismeretlen tettesek leszedték a Flórián-uccai házak kapujáról a rézkilincseket, ahonnan pedig nem tudták elvinni, ott elgömböztették. Szeretném a rendőrség figyelmét felhívni erre a vandalizmusra. Nagyobb közbiztonságra lenne szükség egy olyan uccában, amely tulajdonképpen a belvárosban fekszik. El sem képzelhető, hogy a Flórián-ucca rézkilincseit olyan rövid idő alatt szerelték volna le a tettesek, hogy a rendőrség, ha előírásos módon cirkál, észre ne vette volna. Valószínűnek tartom, hogy a közrendőr nem teljesíti pontosan kötelességét és hogy a tettesek ezt alaposan megfigyelték, mielőtt hozzáfogtak volna a munkához:

Kiváló tisztelettel:

Egy huszéves előfizető.

tetlen bilincsoldó bűvészek a kézírását s miképpen értette a módját, hogy minden ellenőrzésnek fittyet hányjon. Mindezt annak a képességének tulajdonítja, hogy izmait tetszés szerint tudja feszíteni és lazítani.

— Soha az életben — jelentette ki végül Pecoraro — nem láttam egyetlen szellemet sem és sohasem kaptam értesítést vagy segítséget a szellemek világából.

A nyugalombavonult médium a jövőben festőként akarja megkeresni a kenyerét, azonkívül a színpadon is fel akar lépni, hogy különböző spiritiszta trükköket bemutasson és leleplezzon.

Dunninger, a spritzmust vizsgáló bizottság elnöke Pecoraro vallomásából azt a következtetést vonja le, hogy a vallomás gyökerében támadja meg amerikai spiritizmust, mert az Egyesült Államok hívő spiritisztái mindig éppen erre a médiumra mutattak rá, mint a spiritiszta jelenségek valóságának eleven, meggyőző tanubizonyságára. Pecoraro egyben Conan Doyle háboruban elesett fiába „materializálta” magát és értette a módját, az apát meggyőzni arról, hogy fia a tulvilágból társalog vele. Pecoraro ezt igen egyszerű módon magyarázta meg:

Conan Doyle fia nem volt más, mint én magam, megtelelően kipreparálva.

Ez annál könnyebb volt, mert feltűnő hasonlóság volt köztem és az elhunyt fia között — mondotta a híres médium.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Eltűnt a feketeszesz, de a helyzet változatlan Szakmai körökben május hó vége előtt reménytelennek látják a helyzetet — Borpárlattal keverik a feketeszest

Bucurestiből jelentik: A feketeszesz ügyében végre erélyesen megindult hatósági eljárások következtében, az utóbbi napokban teljesen eltűnt a piacról a feketeszesz, de úgy, hogy legális szeszt sem lehet kellő mennyiségben kapni.

— A feketeszesz — mondják szakkörökben állítólag — teljesen eltűnt a piacról, legalább is az utóbbi napokban számottevő forgalom benne nem volt. A kereslet ekkor a besszarábiai borpárlat felé tendált, azonban a piacon levő mennyiség a szükségletet nem elégítette ki. Ebből az áruból nem nehéz az utánpótlás, azonban a besszarábiai borpárlat nem minden olyan célra alkalmas, amire szesz

szükséges. Viszont a feketeszesz eltűnése ellenére sem rentábilis üzlet még a legális szeszgyártás, minthogy a besszarábiai borpárlat ára — amelyet csak a szeszadó egynegyedének megfelelő összegű adó terhel — olyan alacsony, amely mellett a legális szesz versenyképes nem lehet.

Szakkörökben az a vélemény, hogy a szükségleteket ki nem elégítő besszarábiai borpárlattal sem Besszarábiából történik utánpótlás, hanem a borpárlatot feketeszesszel keverik. Ez a helyzet egészen május közepéig eltarthat, amikor az eddigi tervek szerint a parlament rendkívüli ülészsaka ül össze, hogy törvénybe iktassa az új szeszrezsimeket.

= A temesvári Leszámitoló Bank R.-t. közgyűlése. Temesvárról jelentik: A bányai pénzügyi egyik legelőkelőbb pénzintézete, a Leszámitoló Bank R.-t., a napokban tartotta meg 25. évi jubileumi közgyűlését, amelyen az intézet elnöke, Blajan Viktor elnökölt.

A súlyos gazdasági viszonyok közepette is rendíthetetlen bizalommal körülvevett intézet igazgatója, Kubicek Oszkár ismertette a napirend tárgysorozatának adatait, majd az elmúlt 25 esztendő munkájáról és annak munkatársairól emlékezett meg. A szokásos formalitások lebonyolításának ezuttal különösen ünnepi jellege volt, amelyet még inkább kidomborított Skutecki részvényes üdvözlő beszéde. Indítványára a jubileumi közgyűlés külön jegyzőkönyvileg örököltte meg Kubicek Oszkár vezérigazgató, az igazgatóság, a felügyelő bizottság, valamint a tisztviselői kar érdemeit. Ezzel kapcsolatosan, az elnök indítványára, az intézet tisztviselői nyugdíjalapját a vezérigazgató érdemeinek megörökítésére, „Kubicek Oszkár-alapnak” nevezték el. A jubiláris diszkozyűlés lezajlása után, számosan halmozták el az előkelő intézet vezérét üdvözlőlevelükkel és bensőséges szerencsekívánataikkal.

= Az import-kakaóvaj fogyasztási illetéke. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium április 9-én kelt rendeletével az importkakaóvaj fogyasztási illetékét kilogrammonként 15 leiben állapította meg. Az új fogyasztási illeték már életbe is lépett.

= Elárverezték a Roth Testvérek-cég megmaradt árukészletét. A gazdasági krízisben elvérzett Roth Testvérek aradi cég csődjének utolsó jelenete játszódott ma le dr. Schütz Henrik ügyvéd, csődtömeggondnok irodájában, ahol elárverezték a cég árukészletét és berendezését. A csődleltár a norinbergi és rövidáru, valamint üzleti berendezési tárgyakat közel félmillióra értékelte és jellemző a mai üzlettelenségre, hogy mindössze két igénylő volt az árura, akik közül Fischer Fái 80.000 lejért megvette egy tömegben az egész csődkomplekszumot.

Megalakult Aradon a Gazdák Egyesülete

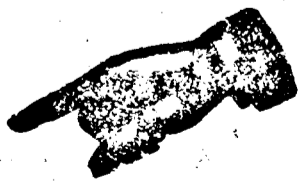
Politikamentes gazdasági tömörülés

Vasárnap délelőtt nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Gazdák Egyesülete alakuló közgyűlését, a gáji Casa Nationala helyiségében. Az egyesület célja: minden politikától mentesen, a gazdák érdekeit felkarolni. Az egyesület szakszerű tanácsokkal fogja ellátni a gazdákat, akik bármilyen szakkérdésben az egyesülethez fordulhatnak. Az egyesület tervbevette, hogy a mezőgazdasági kamarákkal fog együtt működni, ezekben munkáját támogatni és könnyíteni akarja. A közgyűlésen egyhangulag Stan Tódor földbirtokost választották meg elnöknek. Azután a tisztikar többi tagjainak megválasztására került a sor. Alelnöknek: Miculita L. Illést, ügyvezető alelnöknek pedig Greiner Károlyt választották meg. Titkár: Darvas György lett. Igazgatósági tagok: Radovan Milivoi, Polonyi Pál ifj. Virágos István, Curtician József, ifj. Gál Pál, Dreiciar Aurel, Scherer Péter, Dan György, Molnár István és Pujin Demeter. Pénztárnoknak: Seljan Györgyöt választották meg. Felügyelő bizottság tagjai: Szalay Kálmán, Dreiciu Pera és Szántó Gyula.

= Mintavásár Szebenben. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli: Szeben (Szeben) városának tavaszi mintavásárát a folyó évben április hó 26-ik és május 4-ike között tartják.

= Hét évre tervezik a cukorkartell-szerződés időtartamát. A cukorkartell létrehozása érdekében szakadatlanul folyó tárgyalások — értesülésünk szerint — rövidesen eredménnyel zárulnak. A kartellszerződés időtartama hét évre van kontemplálva. A kartell tagjai a régiek, így Zarajoni — hír szerint — ismét kartellen kívül maradna. Azok a törekvések, amelyek a cukorárak leszállítására irányultak, értesülésünk szerint, egyelőre nem vezettek eredményre.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

25 has ma megrendeli. 25

Az előfizetést csak 1931. május 1-től számítjuk.

Arad kereskedői kedden este nagygyűlést tartanak

eladás újabb szervezése — A testület új székházának ünnepélyes megnyitása.

Kedd este hét órakor az aradi kereskedelmi kamara nagytermében fontos értekezést tartanak az Aradi Kereskedelmi Testület tagjai. Nagyjelentőségű kérdések kerülnek ez alkalommal tárgyalásra, amelyeknek megtárgyalása annyira sürgős, hogy a Testület nem várhatott a gyűlés összehívásával a munkaszünetes vasárnapig sem és kedden az üzletzárás után hívja egybe érdekeik megvédésére Arad kereskedőit.

A CFR, üzletvezetőség elhelyezésének a veszedelme az első kérdés. A Kereskedelmi Testület ebben az ügyben megtett mindent, hogy az igazgatóságnak legalább az a korlátolt kis része, amely még itt van Aradon, itt is maradjon. Megmozdultak az összes érdekképviseletek, a kereskedelmi kamara — elkövetett mindent a maga részéről, mégis *közvetlenül fenyeget az a veszély, hogy az áthelyezéstől nem állanak el illetékes helyen.* Evvel szemben Arad kereskedői tömegeikkel kívánnak most már a nagy nyilvánosság útján is a kormányhoz fordulni és ezért felhívják Arad összes kereskedőit, hogy a kedd este hét órakor tartandó gyűlésen mindannyian jelenjenek meg.

Ugyanekkor egy másik életbevágó keres-

Ha mozik és autobuszok nem volnának, csődbe jutna a város

A munkanélküliek küldöttsége dr. Lutai polgármesternél. — A város nem segíthet a munkanélkülieken.

A munkanélküliek — amint azt vasárnapi számunkban is megírtuk — kérelemmel fordultak a városhoz, hogy a népkonyhákat tartás nyitva mindaddig, amíg valamilyen elhelyezkedéshez jutnak. — Szombaton Velcsov dr. alpolgármester fogadta a küldöttséget, ma pedig Lutai dr. polgármester előtt jelent meg a küldöttség. A polgármester azonban semmi ígéretet nem tehetett a munkanélkülieknek, mert számadatokkal bizonyította be, hogy a város teljesen pénz nélkül áll, a városi adók és taxák nem folynak be, az állam a népkonyhákat nem támogatja kétféle, sőt a városnak járó állami szubvenció is késik. Kimutatta a polgármester, hogy ha a mozik és autobuszüzemek nem volnának, a város a legelembb fizetési kötelezettségeinek sem tudna eleget tenni s ugyancsak a számok mutatják, hogy a vezetőségnek milyen herosi küzdelmet jelent a hatalmas terhek, a havi másfélmilliós tisztviselőfizetések és más kötelezettségekre szükséges pénzek összehozása.

— A város átérzi a munkanélküliek sorsát — mondta a polgármester — nincs talán ember, akinek jobban a szívében fekszen az ügy, mint éppen nekem, de ha az anyagi erő hiányzik, nincs mit tenni, nem tudunk segíteni a dolgon. Még a töltések javítását is be kellett szüntetni, mert nincs rá pénzünk, pedig ez a közmunka — ha gyengén is — de mégis juttatott valamit a munkanélkülieknek.

— A Banca Victoria fuziója felett a napokban dönt a váradi Bihoreana. Az Aradi Közlöny részletesen ismertette azt az érdekes tranzakciót, amelynek során a temesvári Timisiana Takarékszövetkezet, továbbá az aradi Victoria Takarékszövetkezet fuzióba bevonják a nagyváradi Bihoreana Takarékszövetkezet és Hitelintézetet is. A nagyváradi Bihoreana a fuzió kimondása céljából április 28-án tart rendkívüli közgyűlést, amelyen dönteni fognak a fuzió végrehajtásának módjairól ügyében.

— Folyósítják az állami alkalmazottak elmaradt fizetéseit. A pénzügyigazgatóság folytatólagosan fizeti az állami alkalmazottak áprilisi illetményeit és ma már mindössze hét és félmillió a kifizetetlen összeg, amelyet még e hét elején kifizetnek a pénztár, mert megfizető összegek állnak rendelkezésére és csak a technikai lebonyolítás okoz egy-két napi késedelmet.

— Uj cég Temesváron. Temesvárról jelentik: Arima S. A. R. cég alatt Temesváron 1,200,000 lej részvénytökével, amely 120 darab 10,000 lej névértékű részvényből áll, tea- és fűszerbehozatali és kereskedelmi vállalat alakult.

A Kereskedelmi Testület akciója a vasúti üzletvezetőségért — A hitel-

kedő kérdés megvitatása is napirenden lesz. A vásárló képesség vésszes csökkenése létrehozta a *hitelcsoportokat*, amelyek a részletfizetés lehetővé tételével adtak módot a közönségnek szükségletei kielégítésére. Az azóta is tovább romlott gazdasági helyzet erősen megtépázta a részletcsoportok segítő tevékenységét is. Különböző újabb tervek kerültek felszínre, amelyek a forgalmat megmenteni próbálják. Ezek értékét és célszerűségét illetőleg olyan lényeges ellentétek merültek fel, hogy a kérdés megvitatása halaszthatatlan kereskedelmi közszükséggé vált.

A kedd esti gyűlésen elhatározzák még, hogy mikor tartás meg a Kereskedelmi Testület új helyiségének ünnepélyes megnyitását. Tudvalevőleg a Testület saját helyiséget rendezett be hivatala és gyűlései részére, kibérelvén az Aradi Általános Takarékpénztár házában levő egykori Lloyd nagytermet és mellék-helyiségeit. A titkári hivatal Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár-ügyész vezetése mellett már meg is nyílt az új helyiségben és a hivatali órák alatt a tagok rendelkezésére áll. A tanácssterem butorai rövid időn belül elkészülnek és akkor az egyesület saját helyiségében tartja meg gyűléseit.

Még mindig nem döntött a földművelésügyi minisztérium a cukor-repatermelési engedélyek kiadásában

Mint ismeretes, a cukorrépa beváltási ára 10 ezer 600 lejben állapított meg, azonban a cukor-repatermelők annak ellenére, hogy a mezőgazdasági munkálatokat már meg kellett volna kezdeni, a legnagyobb bizonytalanságban vannak, mert a kormány még nem adta ki a termelési engedélyeket.

Értesülésünk szerint a termelési engedélyek kiadásáról ma, ápr. 21-én dönt a földművelésügyi minisztérium, ha csak a kormányválság ezt a terminust ismét ki nem tolja.

Rövid hírek

az aradi céghivataiból

Czitrom Jenő borosjenői céget a törvényszék törölte. — Zwack Likörgyár R.-T. világi cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy részvénytökéjét 3,500,000 lejre emelte. Ugyanekkor Ionel Friedland igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék bejegyezte. — Szimányi Testvérek aradi céget a törvényszék törölte. — Banca Generala a Judetului Arad S. A. aradi cégnél Pascu Ferdinand igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék bejegyezte. — Producte S. A. köröskisjenői cégnél Schwartz József igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte. — D. Loebel & I. Kreunitzer bucaresti-i közkereseti társaság aradi fiókját a törvényszék törölte. — Banca Economica S. p. A. Ujszentanna felszámolását a törvényszék bejegyezte. Felszámolók Karl József, Mandl Antal, Kramer István, Ackermann Mihály, Ples Mihály, ifj. Szentendrey Béla és Stan Miklós. — Casa Economica Cercuala de Pastrare S. p. A. pécskai cégnél Fazekas Lajos, Veres Gyula és Scherer Konrad igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte és helyükbe bejegyeztettek Donáth Lajos és Giurgiu Nicolae. — Pecicana Casa de Pastrare S. p. A. pécskai cégnél dr. Ghebeles Lázár igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte. — Banca Circumscripției Nadlac S. p. A. nagylaki cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy részvénytökéje 2 millió lej, mely 2000 darab 1000 lej névértékű részvényből áll.

— Felszámolt a temesvári „Industria Moraritului”. Temesvárról jelentik: Az Industria Moraritului din Banat S. A. Temesvár, amely 1926-ban alakult 15 millió lej részvénytökével, egyik legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén kimondta felszámolását.

EMERICH FISCHER Wien-i nyulszőr kalapgyár kalapkülönlegességei

Meisl és Adler

uridiva-, kalap-, nyakkendő- és férfifehérenemű üzletében feltűnő olcsó árban kaphatók.

ARAD, Bul. Regina Maria 24. volt Andrássy-tér.

Az ERDELYI ELET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért ideiglenesen SALGÓ HENRIK felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlétekért nem vállalunk felelősséget

Fájdalmas szívvel tudatjuk hön szeretett atyánk

Dr. Nemess Zsigmond

figyvéd, volt országgyűlési képviselő, az aradi Izraelita hitközség volt elnöke,

75 éves korában történt oszentes elhunytát. Temetése 22-én, szerdán délután 4 órakor a Str. Consistorului (Batthyány-u.) 7. számú gyászaházból.

Emlékét kegyelettel és szeretettel őrizzük.

Gyermekeit, unokáit, testvéreit és a nagyszámú rokonság.

Az aradi zsidó hitközség mély megilletődéssel jelenti, hogy két évtizeden át volt elnöke

Dr. Nemess Zsigmond

f. 6. április hó 20-án elhunyt.

A megdicsőült nem lankadó ügyszeregettel és hitközsége iránt érzett odaadásával dolgozott annak felvirágoztatásán és jóléti intézményei fejlesztésével beírta nevét a hitközség nagyjainak történetébe.

Kihült tetemét szerdán, f. 6. április hó 22-én d. u. 4 órakor kísérik a Strada Consistorului (Batthyány-u.) 7. sz. gyászaházból az aradi zsidó temetőbe örök pihenőre.

Emlékét soha el nem muló kegyeletünk őrz.

Kálmán Arthur és leánya Terike, úgy a maguk, mint a kiterjedt rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy az odaadó feleség, szeretett anyja és rokon

Kálmán Arthurné

szül. Blottler Mariska

életének 45 ik, boldog házasságának 25-ik évében f. hó 19-én, vasárnap éjjel 1 órakor Paulison váratlanul elhunyt.

A megboldogult hült tetemét f. hó 21-én, kedden délután 4 órakor helyezik Paulison örök nyugalomra.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Aldás és béke poraira!

Mégis csak a lakosságnak kell megfizetni a nemrégiben lezajlott népszámlálás költségeit

Fejenként öt lejt kell, hogy fizessen minden romániai lakos. Nyomtalanul eltűnt egy 103 milliós rendkívüli hiteltétel a munkaügyi minisztériumban

Amikor a népszámlálás iratait ország-szerte felpakkolták és „feldolgozás” végett Bucurestibe küldték, e nagyszabású „tudományos” munkát az emberek lezárták vélték. A belügyminisztériumból azonban körrendelet érkezett az ország valamennyi törvényhatóságához s ez a **rendelet nagystílusú panamákat sejtet.**

A községi és városi hatóságokhoz címzett körrendelet olyan áldozatra szólítja fel a törvényhatósági testületeket, amit az állam már egyszer elvállalt és teljesített is. **A miniszteri rendelet a községek és városok nyakára varrja a népszámlálás sok százmilliós költségeit s elrendeli azoknak a költségvetésbe való beírását.**

„Van szerencsénk értesíteni — mondja a rendelet — hogy a munkaügyi miniszterrel egyetértve elhatároztuk, hogy az 1930. december 28-án lefolyt népszámlálás költségeinek fedezésére a falvak, községek és

városok irjanak be költségvetéseikbe fejenként 5 lejt. Ajánljuk továbbá, hogy **négy éven keresztül a lakosok számával egyenlő összeget vegyenek fel a költségvetés népszámlálási célra s 1 lej 25 banit az állam részére.** Az a község tehát, melynek 1250 a lélekszáma, az 1931. és az ezt követő években felvesz 1562 lejt a költségvetésébe.

Az ügy eddig egyszerű volna, azonban a népszámlálási törvény rácsafol erre a miniszteri intézkedésre s több mint százmilliós visszaélést rejteget. A törvénynek az a paragrafusa, amely a költségek fedezésére vonatkozik,

kimondja félremagyarázhatóan, hogy a költségeket az állam fedezi s erre a célra 103,000,000 rendkívüli hitelt szavazott meg a munkaügyi minisztérium számára. A törvény által engedélyezett milliokat fel is

vettek s ezzel a népszámlálási költségek kifizetése véget is ért, azonban **ebből az összegből a népszámlálók nem fizették ki.** Nem lehet tudni, mi lett a pénzzel, de tény, hogy a népszámláló-biztosok nagy többsége mai napig sem kapta meg 600 lejes járulékát. Az adófizetők joggal kérdezhetik, **hogy mit csináltak a 103,000,000 lejjel s miért terhelik meg a községeket és városokat olyan tételekkel, amit az állam a múlt évi költségvetésében már egyszer elszámolt.**

— **Döntés egy aradi egykori nagyvállalat állami megváltása felett.** Bucurestiből jelentik: A minisztertanács egyik legutóbb tartott ülésén jóvá hagyta a román állam képviselői és a Nagyikinda—Aradi Helyiérdekű Vasut Rt., továbbá a Gyulafehérvári Helyiérdekű Vasut Rt.-nak a Romániára eső vasutvonalai megváltása ügyében létrejött egyezményt.

— **A Consum legújabb számában a pénzügy, az ipar és kereskedelem legújabb eseményei első forrásból olvashatók.** Teljes terjedelmében közli ezenkívül a Consum legújabb száma a kereskedelmi cégekönvekre vonatkozó új törvény szövegét magyar nyelven. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól: Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jeléges levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

MINDENES azonnal felvétetik. Str. Marasesti (Kossuth-u.) 42., I. em. 10.

ÖNÁLLÓAN fősz fiatal minden es azonnal felvétetik, v. Apponyi-körut 16., földszint 2. 1326

LAKÁS.

A VÁROS legforgalmasabb pontjában egymásbanyiló szoba különbejáratú, lakásnak, orvosi rendelőnek vagy irodának, május elsejével kiadó. Bővebbet az aradi közlöny kiadóiban. 1263

LAKÁS és üzlethelyiségek Str. Metianu 2—4. sz. a. folyó évi május, illetve augusztus és november 1-re kiadók. 1313

KÉTSZOBÁS lakás vízvezetékekkel, olcsón, rögtön kiadó, v. Dasso-ucca 29. 1313

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, közvetlen fürdőszobával, kiadó, v. Lujza-ucca 6., földszint jobbra. 1320

NÉGYSZOBÁS, fürdőszobás uccai földszinti, teljesen modern lakás, május elsejére kiadó, v. Bathány-u. 29. 4321

NÉGYSZOBÁS modern lakás, májusra kiadó. Bulevardul Carol 37.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, egy üres különbejáratú szoba kiadó, v. Zrinyi-ucca 12. 1327

HAROMSZOBÁS modern udvari lakás, iroda és üzlethelyiségek kiadók. Magyar, Str. Romanului. 1248

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1000

KÉTSZOBÁS, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 300

VÉTELESELADÁS.

ALT DEUTSCH ebédli 12.000 lej, Barok-ebédli 6000 lej, szecson, tonet-székek, Biedermayer szalonok, briliáns ékszerek, keleti és helyben készített ebédli és összekötő perzsák, kelim függöny, storeok, velencei tükör, zongorák, hegedűk, intarziás fotelok, török munkák, ezüst evőeszközök, kerti garnitúrák, ír-asztalok, szalonok, könyvszekrények, rollós iratszékény, vitrinek, dísztárgyak, stb. stb. kaphatók: **Salgóné** bizományi üzletében Arad, Str. Ilona (Széchenyi-u.) 1., Neuman-palota. 1000

CASSA, festmények, 3 szoba butor, dísz-tárgyak, eladó. v. Erzsébet-körut 46. sz. 1312

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

MACULATURA PAPIR 6 kigros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Előleg nélkül egy évi részletre vásárolhat kerékpárt „MOTORICA”-nál Arad, volt Asztalos Sándor-ucca 12. **Kerékpár-köszönés,** rossz villanygökök és rossz rádió elemek becsorolása ráfizetéssel újakra. **Vörös világító 18—Lej.**

Ujonnán berendezett műhelyemben **ruhafestést, vegytisztítást** legazobb kiváló végzők **Hoszpodár,** Arad, Str. Troiescu (volt Teleki-ucca) 13.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott **Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben.** TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. **Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!** A vidéki társaságok találkozó helye!

Olcsó és jó koszt.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánljuk **Piata Catedraliei (volt Thököly-tér) 1. szám alatti étkezdénket,** ahol izletes házi koszt a legmérsékeltebb árak mellett áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Áraink: Ebéd: étlap szerint ... .. Lej 30.—
Menü: (4 tál étel) ... .. „ 25.—
Vacsora: ... .. „ 20.—

Házonkívüli kihordásnál a legfigyelmesebb kiszolgálás. Abon-nenseket szivesen látunk. Szives pártfogást kérnek a tulajdonosok.

Szőlőkaró

7 sukkos Ia minőségű, uradalmi termelésű, jutányos árban kapható:

Fülöp Adolf

fakereskedésben
Páncota, Jud. Arad.

INGATLAN.

VOLT ZRINYI-ucca 12. sz. ház eladó. Ertekezhetni ugyanott. 822

Házvevők figyelmébe!

Volt Ferenc-térhez közel 3 uccai szoba és zárt folyosóval bíró magánház — kétszárnyas ajtókkal, fürdőszoba nélkül — parkirozott udvarral. olcsó árban 280.000 lejért eladó.

Megbízott Kiss Lajos „Uranul” irodája, városházával szemben, Bulev. Reg. Ferdinand 1. szám, I. emelet.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kemtестő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

FŐTÉREN a legforgalmasabb helyen nagy fizethetőség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

KÜLÖNFÉLEK.

AZONNAL ELADÓ: ebédli, háló, íróasztal, varrógép, ruhaneműk és különféle háztartási tárgyak. Ugyanott 3 szobás lakás, azonnal kiadó. Bővebbet; volt Kinizsi-ucca 2. 1316

KÉRELEM! 27 éves cukrárszégéd vagyok, aki már régebbi idő óta nagyfokú tudóbetegségben szenvedek, miből kilyólag állást sem kaphatok. Orvosi utasításra sürgős levegőváltás szükséges és mivel a világon senkim nincs és megfelelő kezelés hiányában kénytelen vagyok a könyörülő jószívű emberekhez szives segítségért folyamodni, mellyel lehetővé teszik felgyógyulásomat. Szives adományokért, amelyet az Aradi Közlöny továbbít, fogadják hálás köszönetem. 200

Szerdán, f. hó 22-én

d. u. 3 órakor a **Metropol** kávéház berendezése és felszerelése a helyszínen

elárverezve lesz.

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!